

מדד ברוקדייל לשלמות הפרט: ממצאים ראשוניים

עדי ארד יניב ריינגוורץ סטיבן לאופר
זהר אור שרביט מייקל הרטל

עריכת לשון: סיגל אשכנזי
תרגום לאנגלית (תקציר): עמי אשר
עיצוב גרפי: ענת פרקו טולדנו

עורכת ראשית: רויטל אביב מתוק

המחקר מומן במשותף על ידי מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל ומדינת ישראל

מכון מאירס ג'וינט ברוקדייל

ת"ד 3886 ירושלים 9103702

טלפון: 02-6557400

brook@jdc.org | brookdale.jdc.org.il

ירושלים | סיוון תשפ"ג | יוני 2023

תקציר

רקע

המכנה המשותף לתוכניות חברתיות הוא הרצון לשפר את הרווחה, המכונה גם שְלוּמוֹת (well-being), של כלל הפרטים בחברה. לכן הנחות היסוד בכל תוכנית התערבות הן: (א) שהשתתפות בה אכן תשפר את רווחת הפרט, כלומר את מצבו האישי של המשתתף; (ב) שהשיפור יתבטא בעת הערכת המועילות (אפקטיביות) של התוכנית. עם זה הרווחה של הפרט מורכבת מהיבטים רבים, מקצתם מורכבים למדידה, והתרומה היחסית של כל היבט לרווחה הכוללת אינה ידועה. עוד מקובל לחשוב כי תמהיל ההיבטים ומשקלם היחסי ברווחה הכוללת, משתנים לפי המין, הגיל, הקבוצה באוכלוסייה ומשתנים אישיים וחברתיים נוספים. בגלל מורכבות המדידה של רווחת הפרט, תוכניות חברתיות רבות נמדדות ומוערכות על פי "משתני פרוקסי", כגון שביעות רצון, עלייה בשכר, ניצול קצבאות ועוד מאות משתנים שהם תהליכיים במהותם ואינם מודדים את התוצאה המבוקשת: שיפור ברווחה.

לנוכח החיסרון במדד כזה, יזם צוות המחקר במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל אפיון של מדד לרווחת הפרט שהוא רחב, מתוקף, מבוסס ופשוט להפעלה. בדוח זה יובאו תוצאות של סקר שבאמצעותו נקבעו המשקלות של מגוון היבטי חיים. לפי המשקלות ישוקללו בהמשך היבטי הרווחה לכדי מדד אחד.

מטרה

מטרת העל של המחקר הייתה לבנות, לראשונה בישראל, מדד רווחה יישומי ברמת הפרט שיורכב מרשימה קצרה יחסית של היבטים, ואפשר יהיה להשתמש בו כדי לאמוד את ההשפעה של תוכניות התערבות על רווחת הפרט. מטרת שלב המחקר המוצג בדוח זה היו: (א) לגבש רשימה מצומצמת של היבטים שייכללו במדד לרווחת הפרט; (ב) להגדיר את המשקל של כל היבט במדד.

שיטה

המדד המוצע התבסס על העבודה החלוצית של בנג'מין ועמיתיו. בעבודה זו הציעו החוקרים להשתמש בשיטה של העדפה מוצהרת (stated preferences) ליצירת מדד-על לרווחת הפרט. כלומר, נעשה שימוש בסקר שבדק את הצהרות הפרט בנוגע להעדפותיו. בהתבסס על המתודולוגיה הזו, בנה צוות המחקר במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל סקר שאִפשר לקבוע את המשקלות היחסיים של מגוון היבטי חיים כדי להרכיב מהם מדד אחוד לרווחת הפרט. מתוך רשימה ראשונית של 136 היבטים שהציעו בנג'מין ועמיתיו, נבחרו 27 היבטים המשקפים יותר מכול את רווחת הפרט. בחירת היבטים הסתמכה על הספרות המקצועית ועל חוות הדעת של אנשי מקצוע וחוקרים מומחים במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. ההיבטים שנבחרו כללו תחומים כמו בריאות, ביטחון אישי, רמת חיים ותחושת שייכות לקהילה.

לאחר גיבוש רשימת ההיבטים נאמד המשקל היחסי של כל היבט במדד הכולל באמצעות סקר אינטרנטי שנערך באוקטובר 2022 בקרב 1,032 משיבים. הסקר מדד את העדפויות המוצהרות של אנשים בנוגע להיבטים שונים של רווחה, וכך אפשר לאמוד את העדפות הפרט בנוגע להיבטי הרווחה ולהבין את סדרי העדיפויות שלו. שאלון הסקר הועבר בארבעה סבבים. בכל סבב התבקש הנשאל לדרג בסולם של 0 עד 100 את מצבו בשנה האחרונה בנוגע לשלושה היבטים שנבחרו אקראית. לאחר מכן הוצגו לו בזה אחר זה שישה משחקונים שבהם היה עליו לבחור בחירה תאורטית בין שני היבטים מבין השלושה שהוא דירג. כל תרחיש במשחקון הציג שינוי בדירוג רק של אחד מן ההיבטים. בכל משחקון היו שני תרחישים של שינוי ושלוש חלופות לבחירה – בחירה בתרחיש א', בחירה בתרחיש ב', לא יודע. בהתאם לבחירת המשיבים, נבנה מודל רגרסיה ליניארית כדי למדוד את החוזק של כל היבט במדד הרווחה הכולל.

ממצאים

נמצא כי **ההיבטים המשפיעים ביותר** על רווחת הפרט הם: האושר של המשפחה; הרווחה הכללית של המשפחה; המצב הבריאותי, הגופני והנפשי של הפרט; איכות מערכות היחסים הזוגית והמשפחתית; והאושר והאהבה בחיי הפרט. כמחצית מן המדד הכולל מבוססת על שילוב של היבטים אלו.

ההיבטים המשפיעים במידה בינונית על רווחת הפרט הם: שביעות הרצון של הפרט מחייו; המידה שחיייו שלווים ורגועים; משמעות החיים; המצב הכלכלי; יכולתו לגדל ילדים; מידת הביטחון הפיזי; והחופש לבחור בין אפשרויות בחייו. מצירוף ההיבטים האלה יתקבל כשליש מן המדד הכולל.

ההיבטים שמשקלם הנמוך ביותר במדד רווחת הפרט הם: איכות מערכות היחסים של הפרט עם חברים ושכנים והיכולת שלו לפנות אליהם בעת צרה; שביעות רצון הפרט מן העבודה ומן האיזון בין עבודה לפנאי; עד כמה הפרט חי את חייו כאדם טוב ועד כמה הוא גאה בעצמו; עד כמה הפרט מוקף באנשים שחושבים עליו טוב ומעריכים אותו; ושביעות הרצון של הפרט מדירתו. מצירוף ההיבטים האלה תתקבל כעשירית מן המדד הכולל.

27 ההיבטים שנמצאו חולקו לשבעה תחומי תוכן, ובכל תחום קובצו היבטים בעלי מאפיינים דומים. נמצא כי היבטי שביעות הרצון של הפרט ממצבו האישי הם החשובים והמשפיעים ביותר על רווחתו, ואילו היבטים חברתיים וסביבתיים משפיעים במידה מועטה על רווחתו.

לבסוף דירוג ההיבטים נותח לפי מאפייני המשיבים. לא נמצאו הבדלים בין המינים, למעט החשיבות שגברים ייחסו להיבט של מערכות יחסים, והחשיבות שנשים ייחסו להיבטי בריאות וביטחון פיזי. להיבטים בתחומי הבריאות יש משקל רב יותר בקבוצת הגיל המבוגרת יותר (בני 43-85) לעומת הקבוצה הצעירה (בני 18-42). נמצא כי בקרב דתיים היבט הרוחניות והדת משפיע מאוד על רווחת הפרט לעומת בקרב אנשים לא דתיים. ויתרה מכך, בקרב חילונים היבט הרוחניות גורע מן הרווחה הכוללת של הפרט. עוד נמצא כי תחומי הבריאות משפיעים מאוד על הרווחה של פרט חילוני.

סיכום ומסקנות

ממצאי המחקר עלה כי היבטים נפוצים של תחומי רווחה כגון שביעות רצון ובריאות, הם אכן המשפיעים ביותר על רווחת הפרט, ובפרט היבטים של אושר משפחתי (8%), בריאות גופנית ובריאות נפשית (7% כל היבט). היבטים הקשורים לשייכות הפרט לחברה ולאיכות מערכות היחסים של הפרט עם חברים, משפיעים במידה מועטה על רווחתו, לעומת איכות מערכות היחסים הזוגית והמשפחתית (6% כל היבט) של הפרט. עוד נמצא כי המשיבים דירגו את המצב הכלכלי כמשפיע רק במידה בינונית (5%) על רווחת הפרט. נוסף על כך היבטים הקשורים לרגשות, כגון שמחה ואהבה (6% כל היבט), משפיעים על רווחת הפרט יותר מרוחניות (פחות מ-1%) או מהיבטים הבודקים את משמעות החיים (4%).

מדד רווחת הפרט המוצע בדוח זה יאפשר לקובעי מדיניות, לספקי תוכניות ולמעריכיהן למדוד ישירות את ההשפעה של תוכניות חברתיות על רווחת המשתתפים. באמצעות הוספת שאלות על רווחת הפרט בסקרים שמתבצעים כחלק מהערכת תוכנית רווחה לסקרי תוכניות התערבות, שימוש במשקלים ממחקר זה וחישוב השינוי במדד לאחר ההתערבות, תוכל להימדד ההשפעה הכוללת של תוכנית. לאחר מכן אפשר יהיה להשוות את ההשפעה הזו להשפעות של תוכניות אחרות.

תוכן עניינים

1	1. מבוא
1	1.1 רקע
1	1.2 סקירת ספרות
5	2. מטרות
6	3. שיטה
6	3.1 בחירת ההיבטים למדד
8	3.2 אמידה של רווחת הפרט
11	4. ממצאים
11	4.1 מאפייני המשיבים
13	4.2 סטטיסטיקה תיאורית
15	4.3 ממצאי הניתוח הסטטיסטי
25	5. מגבלות המחקר והמלצות למחקר בעתיד
26	6. סיכום ודיון
27	מקורות
29	נספחים
29	נספח א': 33 היבטים שהוצעו על ידי קבוצת המחקר של בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014)
31	נספח ב': שאלון הסקר
39	נספח ג': בדיקת ייצוגיות למדגם
40	נספח ד': מתאם ספירמן בין דירוג ההיבטים בשני המחקרים
41	נספח ה': ממוצע היבטים בהשוואה בין גברים ונשים
42	נספח ו': ממוצע היבטים בהשוואה בין קבוצות הגיל (מתחת לגיל החציוני ומעל הגיל החציוני)
43	נספח ז': ממוצע ההיבטים בהשוואה בין רמת דתיות
44	נספח ח': בדיקת אפקט התקרה

רשימת לוחות

7	לוח 1: רשימת ההיבטים שנבחרו לסקר
11	לוח 2: ייצוגיות המדגם
13	לוח 3: סטטיסטיקה תיאורית להיבטים
15	לוח 4: המקדם והמשקל של 27 ההיבטים

17	לוח 5: משקלות של ההיבטים בחלוקה לפי קבוצות
18	לוח 6: המקדם והמשקל של ההיבטים בחלוקה לפי מין
21	לוח 7: המקדם והמשקל של ההיבטים לפי גיל
23	לוח 8: המקדם והמשקל של ההיבטים לפי רמת דתיות

רשימת לוחות בנספחים

44	לוח ח-1: בדיקה ממצאים בנטרול אפקט התקרה מעל דירוג 90
45	לוח ח-2: בדיקה ממצאים בנטרול אפקט התקרה מעל דירוג 95

רשימת תרשימים

9	תרשים 1: דוגמה למשחקון
20	תרשים 2: ההפרש במשקל ההיבטים לפי מין
22	תרשים 3: ההפרש במשקל ההיבטים לפי גיל חציוני
24	תרשים 4: ההפרש במשקל ההיבטים לפי רמת דתיות

1. מבוא

1.1 רקע

המכנה המשותף לתוכניות חברתיות הוא הרצון לשפר את רווחת הפרט. לכן הנחות היסוד בכל תוכנית התערבות הן: (א) שהשתתפות בה אכן תשפר את מצבו האישי של המשתתף; (ב) שהשיפור יתבטא בהערכת המועילות (אפקטיביות) של התוכנית. עם זה "רווחת הפרט" מורכבת מהיבטים רבים שקשה למדוד אותם, ותרומתם היחסית של ההיבטים המגוונים לרווחה הכוללת, אינה ידועה. אף על פי שהאקדמיה ללשון העברית הגדירה את המילה ["רווחה"](#) כ"רמת חיים נוחה", הרי שהגדרות אחרות קישרו את רווחת הפרט גם לאיכות החיים ולא רק לרמת החיים. כך לדוגמה, במילון קיימברידג' (Cambridge University, n.d.) הוגדרה רווחה כמצב של אושר, בריאות גופנית ובריאות נפשית של הפרט. לכן נהוג לקשר את המונח רווחה למונח ["שלומות"](#) (well-being) – מונח חופף שהוגדר על ידי האקדמיה ללשון העברית כמצב של רווחה גופנית, נפשית וחברתית.

1.2 סקירת ספרות

חוקרים רבים ניסו ליצור מדד לרווחה (Adler et al., 2017; Barrington-Leigh & Escande, 2018; Benkamin et al., 2014), גם ממשלות וארגונים בין-לאומיים היו מעורבים בניסיונות למדידת רווחת האוכלוסייה, בהם האו"ם, ארגון ה-OECD, וכן ממשלות כמו בריטניה ואוסטרליה. המטרות במדדים לרווחה הן לאפשר לקובעי מדיניות לקבל מידע על מצבו של הפרט ולבחון כיצד משתנה מצב זה בעקבות שינויים במדיניות. למעשה אפשר לחלק את המדדים שנמצאו בסקירת הספרות לשני חלקים הקשורים זה לזה – מדדי רווחה ברמת המאקרו (למשל אלו שפותחו על ידי האו"ם וארגון ה-OECD, ר' סקירה אצל Fleurbaey, 2009) ומדדי רווחה ברמת המיקרו (למשל Adler et al., 2017; Benjamin et al., 2014). תפקידם של מדדי רווחה ברמת המאקרו הוא למדוד את הרווחה הממוצעת באוכלוסייה, בדרך כלל במדינה כולה, באמצעות שימוש במדדים מצרפיים (אגרגטיביים) וממוצעים. נקודת המוצא של רבים ממדדים אלו הוא התוצר המקומי (או הלאומי) הגולמי המודד את רמת הייצור במדינה, ולכן הוא משמש סמן לרווחה חומרית. דוגמה מוקדמת וחשובה לניסיונות ליצור מדד רווחה ברמת המאקרו היא המדד לפיתוח אנושי של האו"ם (HDI – [human development index](#)). המדד פותח בשנת 1990 כדי להדגיש שהקריטריון המהותי להערכה של מידת ההתפתחות של מדינה, הוא האנשים בה ויכולותיהם ולא רק צמיחה כלכלית. שני מדדים נוספים המתוארים בספרות הם המדד לרווחה כלכלית בת-קיימה (index of sustainable economic welfare – ISEW) ומדד הקידמה האנושית (genuine progress indicator – GPI), שמטרתם לתקן את מדד התוצר המקומי הגולמי (gross domestic product – GDP) לצד התחשבות בקיימות ובנושאים של איכות הסביבה.

ממשלות וארגונים בין-לאומיים רבים עושים כיום ניסיונות למדוד רווחה ברמת המאקרו באמצעות שימוש בכמה מדדים. כך למשל, ארגון ה-OECD פיתח את המדד לחיים טובים יותר ([Better Life Index](#)). מדד זה משקלל 11 היבטים של רווחה: דיוק, הכנסה, תעסוקה, קהילה, חינוך, סביבה, משילות, בריאות, שביעות רצון מהחיים, ביטחון אישי ואיזון בין עבודה ופנאי. האיחוד האירופי גיבש

גם הוא סקר למדידת איכות החיים, והוא נערך פעם בחמש שנים ב-33 מדינות, רובן חברות באיחוד האירופי. הסקר כולל כ-100 שאלות על כ-260 פריטים, וכמחציתו ניתנת להשוואה על פני זמן. גם ממשלת ישראל בשיתוף הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן: למ"ס), עשו ניסיון לקבוע מדדי רווחה ברמת המאקרו (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה [למ"ס], 2019). עבודה זו התבססה על 11 ההיבטים שנבחרו על ידי ה-OECD, בהבדל אחד: במקום "קהילה", נבחר הממד "טכנולוגיות המידע". 11 ההיבטים שנבחרו נמדדו באמצעות 70 מדדים. גם האקדמיה הלאומית למדעים נדרשה לנושא והקימה בשנת 2017 ועדת מומחים לבדיקת איכות החיים בישראל. בעת כתיבת הדוח ועדה זו עדיין לא סיימה את פעילותה.

היתרון של ניסיונות המדידה של רווחה ברמת המאקרו טמון בהסתכלות רב-ממדית על איכות החיים. יתרון אחר הוא שאפשר למדוד חלק מן המדדים שנעשה בהם שימוש ברמת המאקרו גם במחקרים ברמת המיקרו ולהבין באמצעותם טוב יותר את נושא רווחת הפרט. אולם למדדים ברמת המאקרו יש גם כמה חסרונות ניכרים המגבילים את הלמידה מהם ומונעים מהם לשמש כלי יישומי ברמת המיקרו. ראשית, מדידת הרווחה ברמת המאקרו לרוב מציגה מדדים אחדים, ולא נעשה ניסיון לאחד אותם לכדי מדד אחד. כאשר המדדים מאוחדים לכדי מדד-על אחד ניתן להם בדרך כלל משקל שווה – הנחה שאינה ריאלית בנוגע לחשיבות האמיתית של כל מדד ומדד עבור הפרטים. הסתכלות ממוצעת כזו אינה מתארת את העדפות הפרט, ולכן היא יוצרת מדד-על שאינו מתאר את רווחת הפרט. שנית, מדדים שלא אוחדו והוצגו בתפזורת – לא נעשה ניסיון לדרגם לפי סדר חשיבות. הסתכלות על כמה מדדים ללא סדר חשיבות אינה מאפשרת להשתמש בהם באופן סדור להערכת מועילות של תוכניות התערבות. זאת מכיוון שאם תוכנית ההתערבות שיפרה מדד אחד אך הרעה מדד אחר, אי אפשר לדעת אם התוכנית שיפרה או הרעה את רווחתו של הפרט. אם כן, כמעט כל הניסיונות למדוד את רווחת הפרט, פרט לסקר האירופי למדידת איכות חיים, הוגבלו לרמת המאקרו – מדדי הרווחה חושבו ברמת המדינה ולרוב התבססו על נתונים מצרפיים. סקרים כאלה מגבילים את הישימות של המדדים, או לפחות את מדידת ההשפעה של תוכניות התערבות ואת הבנת הרווחה ברמת הפרט.

משום כך לצד המחקרים והעבודות היישומיות ברמת המאקרו, נעשים כיום מחקרים רבים כדי לאמוד את הרווחה ברמת הפרט – רמת המיקרו, וברבים מהם נעשה שימוש בממד של שביעות רצון סובייקטיבית (subjective well-being). שביעות הרצון של הפרט לרוב נמדדת באמצעות שאלה בודדת על שביעות הרצון מאיכות החיים, ושאלה זו מתפרשת לעיתים קרובות כרמת "אושר" מסוימת (happiness). יש הטוענים שהיא אף קשורה לרמת הרווחה הכללית של הפרט. אולם נשמעת ביקורת רבה על שימוש בממד אחד בלבד כדי לאמוד את רווחת הפרט כי הוא אינו לוכד באופן משיעי רצון את מכלול ההיבטים של רווחת הפרט (Adler, 2012; Adler et al., 2017). לכן נעשו ניסיונות לפתח מדד רווחה ברמת המיקרו שיתבסס על נתונים ברמת הפרט ויכלול מדדים אחדים. כך למשל, אדלר ואח' (Adler et al., 2017) הציגו השוואה בין ההשפעה של רמת האושר על הפרט ובין ההשפעה של חמישה מדדים אחרים (הכנסה, בריאות, משפחה, קריירה וחינוך). בלסטרה ואח' (Balestra et al., 2018) ערכו ניתוח דיסאגרטיבי של מדד הרווחה של ה-OECD, שכאמור כולל 11 היבטים, והציגו את ההבדלים בהעדפות של מדדי הרווחה בין מדינות ובין קבוצות אוכלוסייה. אף על פי שהשימוש במדדי רווחה אחדים הוא טוב יותר משימוש בממד אחד, הרי שרוב המדדים האלה נבחרים באופן שרירותי, או שהבחירה מתבססת על דעות החוקרים ולא על שיקולים אובייקטיביים. כלומר, אלו לא בהכרח המדדים החשובים ביותר עבור הפרט, השילוב שלהם אינו בהכרח השילוב המייצג באופן מיטבי את העדפות הפרטים, והמשקלות שניתנים לכל מדד בחישוב הרווחה הכוללת, נוטים להיות שרירותיים (O'Donnell & Oswald, 2015).

לפי התאוריה הכלכלית הרווחת, תועלת הפרט נמדדת לפי הפונקציה: $U = f(C1, C2, C3, \dots, Cn)$, כאשר U הוא תועלת הפרט ו- $C1, C2, C3, \dots, Cn$ מייצגים צריכה של סחורות ושירותים. כך C הוא מונח רחב שיכול לכלול את כל הסחורות או השירותים, בין שהם נמכרים בשוק ובין שלא, ולכן אפשר להפיק תועלת ממוצרים פיזיים, אך גם מסחורות ושירותים שאינם פיזיים כגון שעות פנאי (Hoekstra, 2019). אם נניח שהבחירות של אנשים הן רציונליות והם נוטים לצרוך את סוגי המוצרים והשירותים שמשפרים את רווחתם, אזי נוכל למדוד את רווחתם הכוללת כערך הכולל של כל המוצרים והשירותים שהם צורכים. על הנחה זו התבסס השימוש באמצעים מסורתיים, כגון תוצר מקומי גולמי (להלן: תמ"ג) הרואה בערך הכולל של הסחורות והשירותים המיוצרים במדינה מדד לחוזק הכלכלי שלה.

עם זה בעשורים האחרונים החלו ממשלות ברחבי העולם להכיר בחשיבות של מדידת רווחה בדרכים שונות מן התמ"ג ומצריכת המוצרים והשירותים, כמו השפעה של שביעות רצון הפרט לפי העדפותיו על רווחתו (Harsanyi, 1997). בקר ואח' (Becker et al., 2008) ואדלר (Adler, 2012) ראו בהיבטים כגון בריאות גופנית ואושר, רכיבים של תועלת הפרט לפי הרווחה הסובייקטיבית. ככלל, מדידה של רווחה דומה למדידה של צריכה מצרפית. במקרה של צריכה מצרפית, פונקציית תועלת $U(C)$ מוגדרת על פני וקטור צריכה עבור n מוצרים. מדד הצריכה המצרפי משקלל את הצריכה של כל סחורה (C) לפי מחירה מול שינויים קטנים בצריכה. במקרה של מדד רווחה מבוסס סקר, הווקטור של מוצרי צריכה (C) מוחלף בווקטור של ממדי רווחה (W). ההנחה היא שרמות ה- W הן מה שנמדד בתשובות לשאלות הסקר (Frijters et al., 2020).

ואכן, ניסיון חדש יחסית ומבטיח נעשה על ידי בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014). הם הציעו להשתמש בשיטה של העדפה מוצהרת (stated preferences) ליצירת מדד-על לרווחת הפרט, כלומר שימוש בסקר המבוסס על הצהרות הפרט בנוגע להעדפותיו. החוקרים גיבשו רשימה של 136 היבטים שאותם הם שיקללו כדי ליצור מדד המשלב מגוון היבטים של רווחה שאפשר למדוד אותם באמצעות שאלות סקר. היבטים אלו כוללים את כל המדדים שנבדקו בשיטות המאקרו-כלכליות שהוזכרו לעיל, ומדדים רבים נוספים שנדלו מתוך הספרות המקצועית. למעשה החוקרים ניסו לכלול כמה שיותר היבטי רווחה כדי לאפשר הסתכלות רחבה ככל האפשר על רווחת הפרט. היבטי רווחה אלו כוללים מדדים למצב כלכלי, לבריאות, לחינוך, לתחושת ביטחון, לחיי הקהילה, לרשת החברתית, לאיכות השירותים הציבוריים ועוד. שיטה זו עשויה לאמוד באופן מדויק יותר את רווחת הפרט לעומת השיטות שנמצאו בספרות כי היא מרובת-היבטים, והפוטנציאל לאבד מידע בגלל אי-הכללת היבט מסוים, פחת משמעותית. פרט לכך היתרון של שיטה זו הוא ביכולת לבנות דירוג של מגוון ההיבטים לפי העדפות הפרטים, וכך לקבוע מה התרומה השולית של כל היבט והיבט. עם זה השימוש של השיטה היא בעייתית בגלל הצורך לתשאל פרטים באופן מקיף ביותר.

אם כן, סקרים הבודקים את רווחת הפרט יכולים לכלול שאלות על עשרות ואף על מאות היבטים, אך לא תמיד ברור אילו היבטים צריכים להיכלל בהם. יתרה מזאת, גם לאחר שנבחרו ההיבטים אין דרך טבעית לשלב את כולם למדד כולל אחד של רווחה. לכן יצירת מדד רווחה יישומי המורכב מרשימה די קצרה של היבטים, יאפשר לאמוד את ההשפעה של תוכניות התערבות על רווחת הפרט.

המדד המוצע בעבודה זו התבסס על העבודה החלוצית של בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014). צוות המחקר במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל הציע להשתמש בשיטה של העדפה מוצהרת (stated preferences) ליצירת מדד-על לרווחת הפרט. לפי שיטה זו נעשה שימוש בסקר המבוסס על הצהרות הפרט בנוגע להעדפותיו. הנשאלים התבקשו לספר על מגוון היבטים בחייהם כגון שביעות רצון מן החיים, איזון בין עבודה לפנאי, בריאות וביטחון אישי. בהתבסס על המתודולוגיה של קבוצה זו, נבנה סקר שיאפשר לקבוע את המשקלות היחסיים של מגוון היבטי חיים כדי להרכיב מהם מדד אחוד לרווחת הפרט.

התרומה של המדד לספרות המקצועית העוסקת ברווחת הפרט היא כפולה – ראשית, יצירת מדד רווחה יישומי ברמת המיקרו – מדד המורכב מרשימה די קצרה של היבטים, ושאפשר להשתמש בו כדי לאמוד את ההשפעה של תוכניות התערבות על רווחת הפרט. שנית, זו הפעם הראשונה שנעשה ניסיון לבנות מדד כזה בישראל, כלומר מדד שיוכל לעזור לקובעי המדיניות להבין את הצרכים של הפרטים בחברה הישראלית.

2. מטרות

מטרת העל של מחקר זה הייתה לבנות, לראשונה בישראל, מדד לרווחת הפרט שאפשר להשתמש בו לצרכים יישומיים. כלומר, המחקר נועד ליצור מדד רווחה יישומי ברמת המיקרו – מדד שיורכב מרשימה קצרה יחסית של היבטים, שאפשר יהיה להשתמש בו כדי לאמוד את ההשפעה של תוכניות התערבות על רווחת הפרט.

מטרות שלב המחקר המוצג בדוח זה היו: (א) לגבש רשימה מצומצמת של היבטים שייכללו במדד לרווחת הפרט; (ב) להגדיר מה המשקל של כל היבט.

3. שיטה

כאמור, בניסיונות שנעשו עד היום לאמוד את הרווחה ברמת הפרט, לרוב נבחרו המדדים שרירותית. הם לא היו בהכרח המדדים החשובים ביותר לפרט, והמשקלות שלהם ברווחה הכוללת היו אף הם שרירותיים. לכן לצורך פיתוח המדד נעשה שימוש במתודולוגיה שפיתחו בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014), לצד התמקדות ב-27 ההיבטים החשובים ביותר שנאמדו במחקר שלהם. שיטת המחקר במחקר זה כללה סקר רחב המבוסס על הצהרות הפרט בנוגע להעדפותיו. היתרון בשיטה זו הוא היכולת לבנות דירוג של מגוון ההיבטים המבוסס על העדפות הפרטים, וכך לקבוע מה התרומה השולית של כל היבט והיבט.

פיתוח המדד כלל עד כה שני שלבים מרכזיים: (1) צמצום מספר ההיבטים מ-136 ל-27; (2) אמידת משקלו היחסי של כל אחד מ-27 ההיבטים במדד.

את המחקר אישרה ועדת האתיקה של מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל.

3.1 בחירת ההיבטים למדד

נקודת המוצא למחקר זה הייתה אפוא ההיבטים המשקפים את רווחת הפרט שנמצאו במחקרם של בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014). שם ביקשו החוקרים לגבש רשימה רחבה ככל האפשר של היבטים, ולכן נאספו היבטים רבים ממגוון רחב מאוד של מקורות – מחקרים אקדמיים, סקרים חברתיים, התייעצויות עם חוקרים ועבודות של מכוני מחקר, ארגונים ציבוריים דוגמת OECD וממשלות ברחבי העולם. הרשימה הסופית כללה 136 היבטים, והם חולקו ל-113 היבטים פרטיים של רווחת הפרט (כמו "בריאות"), ו-23 היבטים ציבוריים של רווחת החברה (כמו "שוויון הזדמנויות במדינה שלך").

בשונה מן המחקר של בנג'מין ואח', מטרת מחקר זה הייתה לגבש מערכת היבטים למדד לרווחת הפרט באופן שיאפשר להשתמש בו לצרכים יישומיים. שימוש ב-136 היבטים לא ענה על המטרה. לכן התמקד השלב הראשון של המחקר בצמצום מספר ההיבטים באמצעות שימוש בתוצאות המחקרים של בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014, 2017) ובתובנות שעלו מהם. ראשית נבחרו מן הרשימה ההיבטים שקיבלו את המשקלות הגבוהים ביותר. אלו הסתכמו לרשימה של 37 היבטים. פרט לכך התייעץ צוות המחקר במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל עם קבוצת המחקר של בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014) כדי להבין אילו מן המדדים מקובלים בספרות ובקרב קובעי מדיניות במדינות שמשתמשות במדדי רווחה. קבוצת המחקר של בנג'מין ואח' העבירה לצוות המחקר במכון רשימה של 33 היבטים מובילים מבחינתם (ר' **נספח א'**). הרשימה דמתה לרשימה שגיבש צוות המחקר במכון באופן עצמאי. מאיחוד הרשימות הללו נוצרה רשימה ובה 35 היבטים. לרשימה הזו נעשתה התאמה שפתית וכן תהליך תיקוף על ידי מומחי תוכן ממגוון תחומים במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. בתום תהליך התיקוף וההתאמה השפתית, נשארו 27 ההיבטים ששימשו לשלב הסקר (**לוח 1**).

לוח 1: רשימת ההיבטים שנבחרו לסקר

27 ההיבטים שנבחרו לסקר

1. הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
 2. התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
 3. שביעות רצונך הכללית מחייך
 4. הבריאות הגופנית שלך
 5. הבריאות הנפשית שלך
 6. האושר של המשפחה
 7. איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובי המשפחה האחרים
 8. איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
 9. איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
 10. היכולת שלך לגדל ילדים
 11. המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
 12. המצב הכלכלי שלך
 13. שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
 14. מידת האפשרויות הרבות בחייך ואת החופש לבחור ביניהן
 15. רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
 16. המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
 17. המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך
 18. המידה בה אתה גאה בעצמך
 19. כמות האהבה שיש בחיים שלך
 20. מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים
 21. מצבך הבריאותי המאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות לך
 22. רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
 23. רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
 24. רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
 25. רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה
 26. המידה בה החיים שלך שלווים, רגועים והרמוניים
 27. רמת השמחה בחיים שלך
-

3.2 אמידה של רווחת הפרט

כמו בפרויקטים אחרים שנועדו למדוד רווחה סובייקטיבית, שאף צוות המחקר הנוכחי לתאר את הרווחה הכוללת של הפרט כשילוב בין היבטים אחדים של רווחה שאפשר למדוד אותם באמצעות שאלות סקר. ליתר דיוק, ההנחה הייתה שאפשר לבטא את הרווחה הכוללת כסכום ההיבטים האלה, כאשר לכל היבט היה משקל משלו בחישוב לפי תרומתו לרווחה הכוללת. חלק ממטרות מחקר זה היו אפוא לזהות את המשקל שיקבל כל היבט בחישוב המדד הכולל, לאפשר לצוות המחקר לשלב בין ההיבטים וליצור מהם מדד כולל למדידת רווחת הפרט. זאת, כאמור, בהסתמך על השיטה של בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014) שתפורט להלן.

לאחר גיבוש רשימת ההיבטים, התמקד השלב הבא באמידת המשקל היחסי של כל היבט בחישוב המדד. אמידה זו בוצעה באמצעות סקר שמטרתו לחשוף את העדפות הפרט בנוגע להיבטי הרווחה השונים, כלומר להבין מהם סדרי העדיפויות שלו בנושאים שמשפיעים על רווחתו – בריאות, ביטחון אישי, רמת חיים, תחושת שייכות לקהילה ועוד. לפני הסקר המלא בוצע תיקוף כפול של השאלון: (א) בבדיקת פרה-פיילוט בקרב 8 חוקרים חברתיים יישומיים; (ב) בסקר פיילוט שנערך בקרב 50 נדגמים באמצעות שימוש במדגם נוחות. לאחר מכן הזמין צוות המחקר סקר אינטרנטי מחברה מסחרית שמתמחה בסקרי פאנל מקוונים. הסקר נערך באוקטובר 2022 בקרב מדגם מייצג של 1,032 משיבים.

ההנחה בתחילת שלב האמידה הייתה שבהינתן רקע דומה (מין, גיל, השכלה, רמת דתיות ושייכות אתנית) של פרטים שונים, הדיווח שלהם בנוגע למדדי הרווחה שהם נשאלו עליהם, יהיה בר-השוואה מכיוון שלכל הנשאלים יש העדפות זהות.

מבנה הסקר: שאלון הסקר הועבר בארבעה סבבים. בכל סבב התבקש הנשאל לדרג בסולם של 0 עד 100 את מצבו בשנה האחרונה בנוגע לשלושה היבטים שנבחרו אקראית. לאחר מכן הוצגו לנשאל בזה אחר זה שישה משחקוני בחירה תיאורטיים בין שני ההיבטים מתוך השלושה. כל תרחיש במשחקון הציג שינוי בדירוג רק של אחד מן ההיבטים ב-2, 4, 6 או 8 יחידות (בחלק מן המשחקונים השינוי היה חיובי ובחלק שלילי), ואילו הדירוג של ההיבט האחר נותר זהה. לאחר מכן התבקש הנשאל לבחור את החלופה המועדפת עליו – בחירה בתרחיש א', בחירה בתרחיש ב', לא יודע (ר' **תרשים 1**).

המשקלות של ההיבטים נאמדו באמצעות התשובות בסדרת המשחקונים: מהתבוננות בהבדלים בדירוג ההיבטים בשני התרחישים, ולאחר מכן בהתבוננות בחלופה שהמשיב בחר, התקבלה מדידה אחת עבור המשקל של הערכים היחסיים שהמשיב הקצה לשני ההיבטים. אז סכם צוות המחקר את כלל התשובות למדד אחד. **בתרשים 1** מוצג משחקון לדוגמה. המשיב נשאל על שני היבטים – "רמת הביטחון הפיזי ובטיחות אישית" ו"התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך". בחלופה א' עלה בשש נקודות הדירוג של ההיבט "תחושת המשמעות", ואילו ההיבט "רמת הביטחון הפיזי" לא השתנה. בחלופה ב' עלה בארבע נקודות הדירוג של ההיבט "רמת הביטחון הפיזי", ואילו הדירוג של ההיבט "תחושת המשמעות" נשאר ללא שינוי. חישוב המדידה של הערכים היחסיים הוא ההבדל בין שתי החלופות – הדירוג של חלופה ב' פחות הדירוג של חלופה א'. התוצאה בתצפית זו היא בחירתו של המשיב – לחלופה א' הוקצה הערך 1 אם המשיב בחר בה והערך 0 אם הוא בחר בחלופה ב'. לאחר מכן איגד צוות המחקר את הנתונים מכל המשחקונים יחד וערך רגרסיה ליניארית רב-משתנית כדי להעריך את המשקל של כל אחד מן ההיבטים.

תרשים 1: דוגמה למשחקון

חשוב על **חייך** במהלך השנה האחרונה. בממוצע, כיצד היית מדרג את **רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית** במהלך השנה האחרונה?
 אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100, כאשר 0 היא הרמה הנמוכה ביותר שאתה יכול לדמיין עבור החיים ו-100 היא הרמה הגבוהה ביותר שאתה יכול לדמיין עבור החיים.

יש להזיז את הסרגל כדי להביא אותו לרמה הנכונה עבורך

חשוב על **חייך** במהלך השנה האחרונה. בממוצע, כיצד היית מדרג את **התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך** במהלך השנה האחרונה?
 אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100, כאשר 0 היא הרמה הנמוכה ביותר שאתה יכול לדמיין עבור החיים ו-100 היא הרמה הגבוהה ביותר שאתה יכול לדמיין עבור החיים.

יש להזיז את הסרגל כדי להביא אותו לרמה הנכונה עבורך

חשוב על **חייך** במהלך השנה האחרונה. בממוצע, כיצד היית מדרג את **הבריאות הגופנית שלך** במהלך השנה האחרונה?
 אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100, כאשר 0 היא הרמה הנמוכה ביותר שאתה יכול לדמיין עבור החיים ו-100 היא הרמה הגבוהה ביותר שאתה יכול לדמיין עבור החיים.

יש להזיז את הסרגל כדי להביא אותו לרמה הנכונה עבורך

דמיין שאתה עושה **החלטה אישית**, ואתה עומד בפני בחירה בין שתי חלופות: חלופה 1 וחלופה 2.
 לשתי החלופות תהיה השפעה שונה עבור **השנה הבאה של חייך**, אך לא מעבר לכך.
 עליך להניח ששאר ההיבטים **בחייך**, אשר לא מוצגים בחלופות, לא משתנים.
 בין שתי החלופות, איזו אתה חושב שתעדיף?

חלופה ב

רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית **עולה ב-4**

התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך **ללא שינוי**

חלופה א

רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית **ללא שינוי**

התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך **עולה ב-6**

אני בוחר ב:

 חלופה ב

 חלופה א

 לא יודע

ברגרסיה הזאת, משחק i מופיע כתצפית בצורה:

$$choice_i = \sum_j [(\beta_j * change_{ij}^2) - (\beta_j * change_{ij}^1)] + \varepsilon_i$$

$choice_i$ שווה ל-1 אם המשיב בחר בחלופה הראשונה במשחק i ואפס אם הוא בחר בשנייה; $change_{ij}^1$ ו- $change_{ij}^2$ הם השינויים בהיבט j במשחק i בחלופות 1 ו-2 בהתאמה, והסכום הוא של כל 27 ההיבטים, אבל רק שניים מהשינויים אינם 0 (אחד בחלופה 1 ואחד בחלופה 2); β_j הוא המשקל על היבט j ו- ε_i הוא ההפרעה המקרית.

כדי להציע דוגמה מוחשית, המשחק המתואר לעיל, שבו תחושת המשמעות (היבט מספר 2) עולה ב-6 נקודות בחלופה הראשונה ורמת הביטחון הפיזי (היבט מספר 15) עולה ב-4 נקודות בחלופה השנייה, יופיע ברגרסיה כתצפית:

$$choice_i = (\beta_{15} * 4) - (\beta_2 * 6) + \varepsilon_i$$

הפעלת רגרסיה זו מייצרת ערכים משוערים עבור המשקלים בכל אחד מ-27 ההיבטים. חשוב לציין שאומנם ההיבטים שהיו חשובים יותר בקביעת הבחירות של המשיבים קיבלו משקלות משוערים גדולים יותר, אולם לסולם המוחלט של המשקולות לא הייתה משמעות. כלומר, אין משמעות אם דירוג ההיבט עלה או ירד בחלופה זו או אחרת.

החלופות נבחרו אקראית מתוך כלל הצירופים האפשריים. הסתכלות כוללת על כל 1,032 הנשאלים, שכל אחד מהם ענה על 24 תרחישי בחירה, סיפקה מידע רב על העדפות הפרטים בנוגע למדדי הרווחה. נוסף על כך כלל הסקר את השאלות הסטנדרטיות בנוגע למאפיינים החברתיים, הכלכליים והדמוגרפיים של הפרט (גיל, מין, השכלה, הכנסה, מצב משפחתי, רמת דתיות וכדומה) (רא' נספח ב').

4. ממצאים

4.1 מאפייני המשיבים

סקר הפאנל כלל 524 גברים ו-508 נשים.

נערכה בדיקת ייצוגיות של המדגם בהשוואה לשנתון הסטטיסטי של ישראל לשנת 2022 (למ"ס, 2023) וכן לפי הסקר החברתי לשנת 2021 (למ"ס, 2022). **בלוח 2** מוצגות התפלגויות של מאפיינים מרכזיים שנבחנו וההתפלגויות המקבילות באוכלוסיית הכללית. מן הלוח עולה כי:

- המדגם כלל 49% גברים ו-51% נשים
- כ-80% מן המשיבים הם יהודים וכ-20% ערבים, כך שההתפלגות במדגם דומה להתפלגות באוכלוסייה הכללית
- אוכלוסיית המשיבים נחלקה לכשליש צעירים (18-34); כשליש בגילי 35-54; כשליש מבוגרים (גילי +55)
- 64% מן המשיבים נשואים ו-24% רווקים, נתונים הדומים להתפלגות הכללית
- 36% מן הנשאלים השיבו כי הכנסתם נמוכה מן השכר הממוצע ברוטו בישראל, ההכנסה של 18% מן המשיבים דומה לשכר הממוצע ברוטו בישראל, ואילו 37% מן המשיבים השיבו כי הכנסתם גבוהה מן השכר הממוצע ברוטו בישראל – התפלגות השכר במדגם דומה להתפלגות השכר בישראל
- 10% מקרב היהודים במדגם ענו כי הם חרדים ו-12% ענו שהם דתיים, בדומה לאוכלוסייה הכללית, אך 55% ממשיבי הסקר הם חילונים, לעומת 45% מן האוכלוסייה הכללית
- 38% מן המשיבים הם בעלי השכלה יסודית או תיכונית, 14% הם בעלי תעודה על-תיכונית לא אקדמית ו-44% הם אקדמאים. ההבדלים האלה אינם מובהקים סטטיסטית. נערכה גם בדיקת רגישות לפי משקלות רמות השכלה והתוצאות יצאו דומות (ר' תוצאות בדיקה בנספח ג')

לוח 2: ייצוגיות המדגם N=1,032 (באחוזים)

מין	כלל האוכלוסייה	מדגם
גברים	50	49
נשים	50	51
מגזר		
יהודי	79	81
ערבי	21	19

מדגם	כלל האוכלוסייה	
		קבוצות גיל
15	15	24-18
20	20	34-25
18	18	44-35
16	16	54-45
13	13	64-55
11	13	74-65
7	5	+75
		השכלה
14	24	יסודית
24	22	תיכונית
14	13	על-תיכונית לא אקדמית
26	20	תואר ראשון
16	12	תואר שני
2	1	תואר שלישי
4	8	לא מעוניין לענות / קיבל תעודה אחרת / לא קיבל עבודה כלל
		הכנסה ברוטו לפרט
36	33	מתחת לממוצע
18	15	דומה לממוצע
37	38	מעל לממוצע
3	3	לא היו הכנסות
6	11	לא מעוניין לענות
		רמת דתיות[^]
55	45	חילוני
18	19	מסורתי לא דתי
5	14	מסורתי דתי
12	11	דתי
10	11	חרדי

מדגם	כלל האוכלוסייה	מצב משפחתי
64	63	נשוי
1	1	חי בנפרד
9	8	גרוש
2	5	אלמן
24	23	רווק

^ מתוך 841 יהודים

4.2 סטטיסטיקה תיאורית

המשיבים התבקשו לחשוב על חייהם בשנה האחרונה ולדרג בין 0 ל-100 היבטים שנבחרו אקראית מתוך 27 היבטים. **לוח 3** מציג את הסטטיסטיקה התיאורית של 27 היבטים, בסדר דירוג יורד של הציון הממוצע הכללי. היבטים שהדירוג הממוצע שלהם היה הגבוה ביותר הם: "המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב", "המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות", ו"איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים". לעומת זאת, היבטים שהדירוג הממוצע שלהם היה הנמוך ביותר הם: "מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים", "איכות מערכת היחסים הזוגית שלך" ו"שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי".

לוח 3: סטטיסטיקה תיאורית להיבטים

שם ההיבט	מספר תצפיות	ממוצע	חציון	סטיית תקן	מינימום	מקסימום
המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב	466	79.6	82	16.4	20	100
המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות	435	76.6	80	20.1	4	100
איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים	451	75.7	80	20.1	10	100
המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עליך טוב ומעריכים אותך	426	74.6	80	19.9	3	100
הבריאות הנפשית שלך	438	73.8	79	21.7	2	100
המידה בה אתה גאה בעצמך	470	73.7	79	20.5	0	100
כמות האהבה שיש בחיים שלך	443	73.0	80	23.1	0	100
התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך	440	72.9	75	21.4	0	100

שם ההיבט	מספר תצפיות	ממוצע	חציון	סטיית תקן	מינימום	מקסימום
האושר של המשפחה שלך	420	72.4	75	20.1	0	100
רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך	432	70.8	75	23.0	0	100
איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים	470	70.4	74	21.3	0	100
הבריאות הגופנית שלך	438	70.3	74.5	20.8	0	100
רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית	450	70.2	73	20.7	2	100
שביעות רצונך הכללית מחייך	434	70.0	74	21.0	0	100
רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר	424	69.8	74	22.7	0	100
השמחה בחיים שלך	444	69.1	72	21.1	0	100
הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך	458	68.3	71	20.0	0	100
היכולת שלך לגדל ילדים	429	68.2	75	26.7	0	100
המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה	479	67.9	73	24.8	0	100
רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך	418	67.0	71	23.5	0	100
המידה בה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור	440	66.8	70	20.7	0	100
רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה	459	66.8	71	22.6	0	100
המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים	423	65.4	68	20.4	0	100
המצב הכלכלי שלך	417	64.6	67	21.6	0	100
שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי	456	64.1	66	24.2	0	100
איכות מערכת היחסים הזוגית שלך	442	63.1	71	30.6	0	100
מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים	432	57.8	64.5	31.8	0	100

כאמור, בכל משחקון הופיעה גם החלופה "לא יודע", והמשיב יכול היה לבחור בה אם לא ידע לבחור אחת משתי החלופות המוצעות. מתוך 24,768 משחקים ב-2,875 משחקים (כ-12%) בחרו המשיבים את האפשרות "לא יודע", ומשחקונים אלו הושמטו מן הניתוח הכולל. לא זוהו היבטים שהמשיב היה יותר אמביוולנטי בנוגע להם, ולכן לא ידע איזו חלופה להעדיף.

4.3 ממצאי הניתוח הסטטיסטי

בלוח 4 מוצגים ממצאי הניתוח הסטטיסטי. ההיבטים מסודרים לפי גודל המקדם שאמד את החשיבות שהמשיב ייחס להיבט.

- רוב המשתנים מובהקים, והמשתנים המשפיעים ביותר על רווחת הפרט הם: "האפשר של המשפחה שלך"; "הבריאות הגופנית והנפשית שלך"; "איכות מערכת היחסים הזוגית שלך"
- מ-27 המשתנים קיבלו שלושה משתנים מקדמים שאינם שונים באופן מובהק מ-0 – "מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים", "רמת שביעות הרצון שלך מהאזור בו אתה גר" ו"רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה"

לוח 4: המקדם והמשקל של 27 ההיבטים

מספר ההיבט	שם ההיבט	מקדם הרגרסיה	משקל במדד (אחוזים)
1	האפשר של המשפחה שלך	***0.064	8.3
2	הבריאות הגופנית שלך	***0.052	6.8
3	הבריאות הנפשית שלך	***0.051	6.6
4	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך	***0.050	6.5
5	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים	***0.048	6.3
6	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות	***0.047	6.1
7	השמחה בחיים שלך	***0.047	6.1
8	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך	***0.044	5.7
9	כמות האהבה שיש בחיים שלך	***0.043	5.6
10	שביעות רצונך הכללית מחייך	***0.041	5.3
11	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים	***0.040	5.2
12	המצב הכלכלי שלך	***0.038	4.9
13	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך	***0.033	4.3
14	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית	***0.033	4.3
15	היכולת שלך לגדל ילדים	***0.030	3.9
16	המידה בה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור ביניהם	***0.020	2.6
17	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב	***0.018	2.3
18	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה	***0.017	2.2
19	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך	***0.013	1.7
20	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך	***0.012	1.6
21	המידה בה אתה גאה בעצמך	***0.010	1.3

מספר ההיבט	שם ההיבט	מקדם הרגרסיה	משקל במדד (אחוזים)
22	שביעות רצון מהאיזון בין עבודה לפנאי	**0.006	0.8
23	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך	**0.006	0.8
24	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים	**0.005	0.7
25	מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים	0.003	0
26	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר	0.002	0
27	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה	0.002	0

*** $p < .01$, ** $p < .05$

תוצאות הרגרסיה המוצגות ב**לוח 4**, תורגמו למדד רווחה: תחילה נבחרו 24 היבטים מתוך ה-27, כלומר הושמטו שלושת ההיבטים שמשקלם לא היה שונה באופן מובהק מ-1.0¹. לאחר מכן הומרו מקדמי הרגרסיה למשקלות – המשקל חושב באמצעות חלוקת גודל המקדם של כל היבט בסך המקדמים של כל ההיבטים. בעמודה הרביעית, המציגה את מדד רווחת הפרט, אפשר לראות למשל כי המשיבים נתנו משקל גבוה לאושר של משפחתם, לבריאות שלהם ולמערכת היחסים הזוגית שלהם.

למעשה, אפשר לחלק את ההיבטים לשלוש קבוצות:

1. ההיבטים המשפיעים ביותר על רווחת הפרט (היבטים 1-9) – מצירוף תשעת ההיבטים הראשונים בטבלה, שמשקלם כ-6%-8%, יתקבלו כ-58% מן המשקל הכולל של המדד
 2. היבטים המשפיעים במידה פחותה (היבטים 10-16) – מצירוף שבעת ההיבטים בקבוצה זו, שמשקלם כ-3%-5%, יתקבלו כ-31% מן המשקל הכולל של המדד
 3. היבטים שהשפעתם על רווחת הפרט זניחה (היבטים 17-24) – מצירוף שמונת ההיבטים בקבוצה זו, שמשקלם כ-1%-2%, יתקבלו כ-11% מן המשקל הכולל של המדד
- כאמור, שלושת ההיבטים האחרונים לא נכללו במדד מכיוון שהמקדם שלהם לא היה שונה מאפס. ההיבטים המרכיבים את מדד רווחת הפרט ב**לוח 4** מורכבים אפוא מ-24 היבטים מובהקים.

¹ בהמשך הדוח יוצגו 27 ההיבטים כדי לדון בהבדלים במשקלות של כל היבט בקבוצות השונות.

פרט לכך בחן צוות המחקר אם תוצאות המחקר שהתקבלו דומות לאלו במחקר של בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014), באמצעות השוואה בין דירוג ההיבטים בשני המחקרים ובדיקת מתאם ספירמן ביניהם. מתוך 27 ההיבטים נמצאו 22 היבטים שכלולים גם בניתוח הנוכחי וגם בניתוח של בנג'מין ואח', והם אלו שנבדקו. המתאם שהתקבל הוא 0.55, כלומר יש קשר חזק בין תוצאות המחקרים (ר' בדיקה **בנספח ד'**).

נוסף על גיבוש המדד הגולמי סיווג צוות המחקר את ההיבטים, הוסיף מסגרת מושגית להיבטים וקיבץ אותם בקבוצות של היבטים בעלי מאפיינים דומים. ההיבטים חולקו אפוא לשבע קבוצות: שביעות רצון; בריאות; רגשות; ביטחון וכלכלה; משמעות; חברה; היבטים פיזיים.

בלוח 5 מוצגות המשקלות בחלוקה לפי קבוצות אלו. אפשר לראות כי להיבטי שביעות הרצון (אישיים ומשפחתיים) ההשפעה הגדולה ביותר על רווחת הפרט, ואילו ההשפעה של ההיבטים מן הקבוצה "חברה והיבטים פיזיים" על רווחת הפרט, היא הנמוכה ביותר. הסתכלות על רווחת הפרט לפי הקבוצות מראה כי שבעת ההיבטים בקבוצת שביעות הרצון תורמים יחד 36.2% ממשקל מדד הרווחה. כאשר מוסיפים להם את שלושת היבטי קבוצת הבריאות ואת שלושת היבטי קבוצת הרגש, 13 היבטים אלו מרכיבים יחד 71.9% מרווחת הפרט.

לוח 5: משקלות של ההיבטים בחלוקה לפי קבוצות

משקלות (%)	משקל (%)	היבט	קבוצה
36.8	8.3	האושר של המשפחה שלך	היבטי שביעות רצון אישיים ומשפחתיים
	6.5	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך	
	6.3	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים	
	5.7	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך	
	5.3	שביעות רצונך הכללית מחייך	
	3.9	היכולת שלך לגדל ילדים	
	0.8	שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לכנאי	
19.5	6.8	הבריאות הגופנית שלך	בריאות
	6.6	הבריאות הנפשית שלך	
	6.1	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות	
16.9	5.6	כמות האהבה שיש בחיים שלך	רגשות
	6.1	השמחה בחיים שלך	
	5.2	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים	

מסקלות (%)	משקל (%)	היבט	קבוצה
	4.9	המצב הכלכלי שלך	ביטחון וכלכלה
11.8	4.3	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית	
	2.6	באיזו מידה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור	
	4.3	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך	משמעות
	2.3	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב	
9.6	1.3	המידה בה אתה גאה בעצמך	
	1.7	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך	
	0	מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים	
	2.2	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה	חברה
4.5	1.6	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך	
	0.7	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים	
	0	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה	
0.8	0.8	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך	מגורים
	0	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר	

צוות המחקר הוסיף ובחן גם את ההיבטים המשפיעים ביותר על רווחת הפרט בחלוקה לפי מין, גיל חציוני ורמת הדתיות של המשיבים.

בלוח 6 מוצגים ממצאי הניתוח לפי מין (לממוצעי ההיבטים בחלוקה לפי מין ר' **נספח ה'**). אפשר לראות כי רוב התוצאות דומות בין גברים לנשים, למעט ההיבט "איכות מערכת היחסים הזוגית" שגברים דירגו גבוה יותר מנשים (8% לעומת 5% בהתאמה), וכן ההיבט "המידה בה מצב בריוותך מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות", שנשים דירגו גבוה יותר מגברים (7% לעומת 5% בהתאמה).

לוח 6: המקדם והמשקל של ההיבטים בחלוקה לפי מין

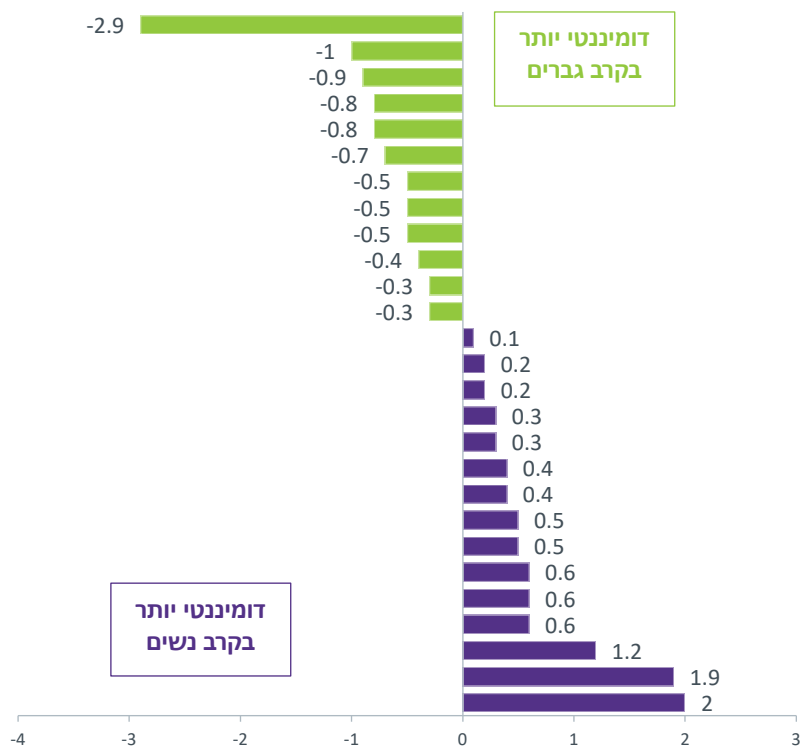
הפרש בין נשים לגברים	נשים		גברים		
	משקל	מקדם	משקל	מקדם	
0.6	8.3	***0.064	7.7	***0.061	האושר של המשפחה שלך
***1.9	7.6	***0.059	5.7	***0.045	הבריאות הגופנית שלך
0.4	6.7	***0.052	6.3	***0.050	הבריאות הנפשית שלך
-0.5	5.3	***0.041	5.8	***0.046	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך

הפרש בין נשים לגברים	נשים		גברים		
	משקל	מקדם	משקל	מקדם	
0.2	6.3	***0.049	6.1	***0.048	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
***-2.9	4.8	***0.037	7.7	***0.061	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות
0.3	5.7	***0.044	5.4	***0.043	השמחה בחיים שלך
1.2	6.6	*0.051	5.4	***0.043	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
0.5	6.2	***0.048	5.7	***0.045	כמות האהבה שיש בחיים שלך
-1.0	4.8	*0.037	5.8	***0.046	שביעות רצונך הכללית מחייך
0.6	5.2	***0.040	4.6	***0.036	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים
0.1	5.2	***0.040	5.1	***0.040	המצב הכלכלי שלך
-0.9	3.7	***0.029	4.6	***0.036	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
-0.5	3.5	***0.027	4.0	***0.032	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
***2.0	5.2	***0.040	3.2	***0.025	היכולת שלך לגדל ילדים
0.3	2.7	***0.021	2.4	***0.019	המידה בה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור ביניהם
0.2	2.3	***0.018	2.1	***0.017	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
0.4	2.5	***0.019	2.1	***0.017	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
-0.7	1.3	***0.010	2.0	***0.016	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
-0.3	1.5	***0.012	1.8	***0.014	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך
-0.5	0.6	0.005	1.1	***0.009	המידה בה אתה גאה בעצמך
0.6	1.2	***0.009	0.6	0.005	שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
-0.4	1.2	***0.009	1.6	***0.013	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
-0.3	0.6	0.005	0.9	**0.007	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
***-0.8	0.6	0.005	1.4	***0.011	מידת הרחוקות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים
0.5	0.5	0.004	0.0	0.000	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
-0.8	0.0	0.000	0.8	0.006	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה

*** $p < .01$, ** $p < .05$

כמו כן נערך מבחן t לבחינת המובהקות של ההבדלים בין הקבוצות (ר' תוצאות בלוח 6). **תרשים 2** מציג את ההבדלים במשקל ההיבטים בין גברים לנשים.

תרשים 2: ההפרש במשקל ההיבטים לפי מין

איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
 שביעות רצונך הכללית מחייך
 התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
 רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה
 מידת הרחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים
 המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך
 איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
 היכולת שלך לגדל ילדים
 הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
 המידה בה אתה גאה בעצמך
 רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
 רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
 המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים
 המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
 איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
 כמות האהבה שיש בחיים שלך
 באיזו מידה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור ביניהם
 המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
 הבריאות הנפשית שלך
 רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
 השמחה בחיים שלך
 שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
 המצב הכלכלי שלך
 האושר של המשפחה שלך
 המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות
 הבריאות הגופנית שלך
 רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית

בלוח 7 מוצגות תוצאות הרגרסיה בחלוקה לפי הגיל החציוני של המשיבים (לממוצעי ההיבטים בחלוקה לפי גיל ר' **נספח ו'**). המשיבים חולקו לשתי קבוצות – מתחת לגיל החציוני של המשיבים (גילי 18-42) ומעל הגיל החציוני (גילי +43). אפשר לראות כי להיבטים בתחומי הבריאות יש משקל רב יותר בקבוצת הגיל המבוגרת יותר (8% לעומת 5% ב"בריאות גופנית שלך", ו-7% לעומת 4% ב"עד כמה מצב בריאותך מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות לך"). נוסף על כך ההיבט "מידת הרחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים" יצא מובהק והשפיע על הרווחה בגיל צעיר יותר. כמו כן ערך צוות המחקר מבחן t לבחינת המובהקות של ההבדלים בין הקבוצות (ר' תוצאות בלוח 7). **תרשים 3** מציג את ההבדלים במשקל ההיבטים לפי גיל.

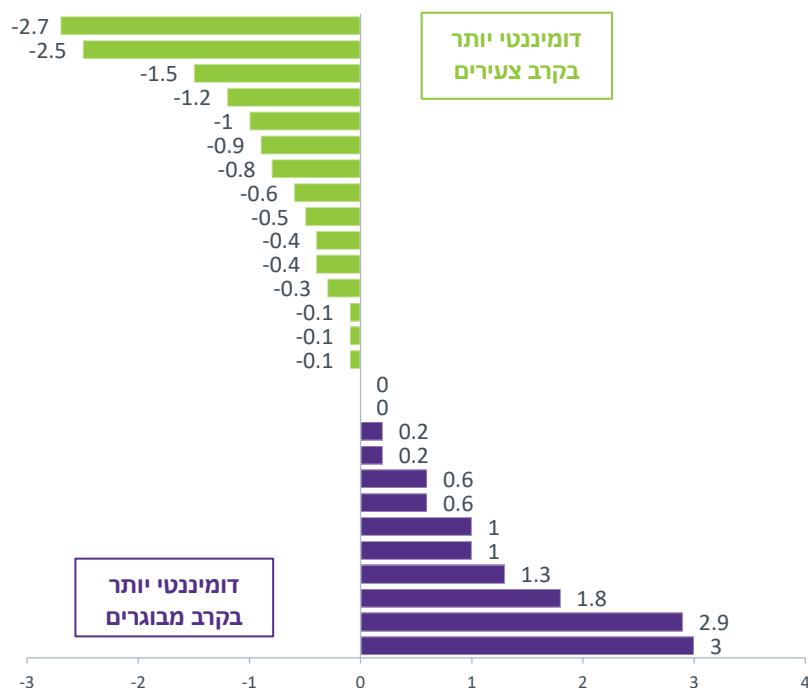
לוח 7: המקדם והמשקל של ההיבטים לפי גיל

ההפרש בין מבוגרים לצעירים	גילי +43		גילי 42-18		
	משקל	מקדם	משקל	מקדם	
-0.3	7.9	***0.065	8.2	***0.060	האושר של המשפחה שלך
***2.9	8.0	***0.066	5.1	***0.037	הבריאות הגופנית שלך
***1.3	7.2	***0.059	5.9	***0.043	הבריאות הנפשית שלך
0.6	5.8	*0.048	5.2	***0.038	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
***0.6	6.4	***0.053	5.8	***0.042	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
-0.5	6.2	***0.051	6.7	***0.049	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות
-0.6	5.3	***0.044	5.9	***0.043	השמחה בחיים שלך
***3.0	7.4	***0.061	4.4	***0.032	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
0.2	6.0	***0.049	5.8	***0.042	כמות האהבה שיש בחיים שלך
0.0	5.3	***0.044	5.3	***0.039	שביעות רצונך הכללית מחייך
-0.4	4.7	***0.039	5.1	***0.037	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים
***1.0	5.7	***0.047	4.7	***0.034	המצב הכלכלי שלך
-0.1	4.1	***0.034	4.2	***0.031	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
***-2.5	2.7	***0.022	5.2	***0.038	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
***1.0	4.7	***0.039	3.7	***0.027	היכולת שלך לגדל ילדים
***1.8	3.4	***0.028	1.6	***0.012	המידה בה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור ביניהם
-1.2	1.7	***0.014	2.9	***0.021	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
0.2	2.4	***0.020	2.2	***0.016	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
-0.9	1.3	***0.011	2.2	***0.016	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
-1.0	1.2	***0.010	2.2	***0.016	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך
-0.1	0.9	**0.007	1.0	**0.007	המידה בה אתה גאה בעצמך
***-1.5	0.1	0.001	1.6	***0.012	שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
-0.4	1.2	***0.010	1.6	***0.012	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
0.0	0.7	0.006	0.7	0.005	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
***-2.7	-0.9	-0.007	1.8	***0.013	מידת הרחוקנות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים

ההפרש בין מבוגרים לצעירים	גילי +43		גילי 18-42		
	משקל	מקדם	משקל	מקדם	
-0.1	0.2	0.002	0.3	0.002	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
-0.8	0.0	-0.001	0.8	0.006	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה

*** $p < .01$, ** $p < .05$

תרשים 3: ההפרש במשקל ההיבטים לפי גיל חציוני

מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים
 היכולת שלך לגדל ילדים
 שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
 המידה בה אתה חי את חיך כאדם טוב
 רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
 המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עליך טוב ומעריכים אותך
 רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה
 כמות האהבה שיש בחיים שלך
 איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
 המידה בה אתה גאה בעצמך
 המצב הכלכלי שלך
 האושר של המשפחה שלך
 התחושה שחיך משמעותיים ובעלי ערך
 רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
 איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
 רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
 שביעות רצונך הכללית מחיך
 המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
 השמחה בחיים שלך
 הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
 איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
 רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
 המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים
 הבריאות הנפשית שלך
 המידה בה יש לך אפשרויות רבות בחיך ואת החופש לבחור
 הבריאות הגופנית שלך
 המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות

בלוח 8 מוצגות תוצאות הרגרסיה בחלוקה לפי רמת הדתיות של המשיבים (לממוצעי ההיבטים בחלוקה לפי רמת דתיות ר' **נספח ז')**. המשיבים חולקו לשתי קבוצות: (א) דתיים (מי שהגדירו את עצמם חרדים, דתיים ומסורתיים-דתיים); (ב) חילונים (מי שהגדירו עצמם חילונים ומסורתיים-לא דתיים). אפשר לראות כי בקרב הדתיים היבט הרוחניות והדת משפיע מאוד על רווחת הפרט, לעומת חילונים שעבורם היבט הרוחניות גורע מן הרווחה הכוללת של הפרט (7% ו-2%, בהתאמה). זה ממצא שמעיד על חוסר הרצון של חילונים בקשר עם אלוהים, עד כדי כך שחיזוק הקשר לאל פוגע ברווחתם. עוד נמצא כי לתחומי הבריאות משקל רב ברווחת הפרט הלא-דתי (7% לעומת 5% ב"בריאות גופנית שלך" ו-7% לעומת 4% ב"המידה בה מצב בריאותך מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות"). **תרשים 4** מציג את ההבדלים במשקל ההיבטים בין דתיים וחילונים. הבדל אחר טמון בדירוג

הגבוה יותר שנתנו פרטים לא דתיים לחופש הבחירה. כמו כן ערך צוות המחקר מבחן t לבחינת המובהקות של ההבדלים בין הקבוצות (ר' תוצאות בלוח 8).

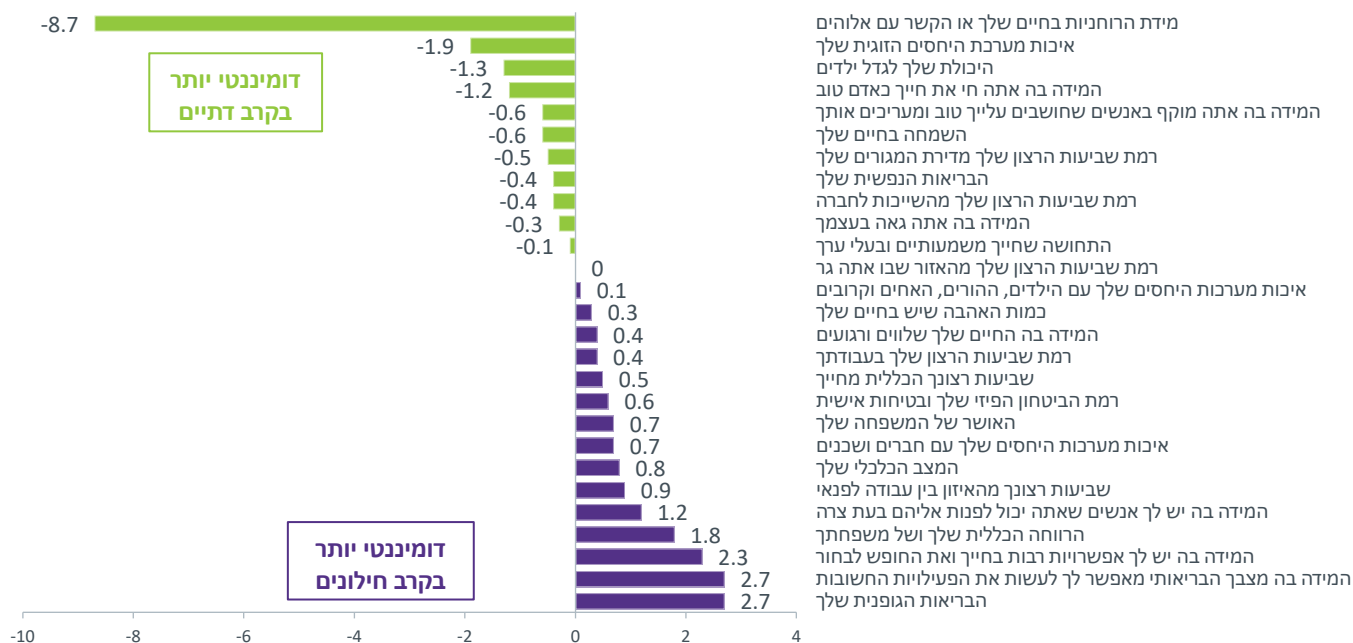
לוח 8: המקדם והמשקל של ההיבטים לפי רמת דתיות

הפרש בין חילונים לדתיים	חילונים		דתיים		
	משקל	מקדם	משקל	מקדם	
0.7	8.1	***0.060	7.4	***0.068	האושר של המשפחה שלך
2.7	7.3	*0.054	4.6	***0.042	הבריאות הגופנית שלך
0.4	6.5	*0.048	6.9	***0.063	הבריאות הנפשית שלך
1.8	6.1	***0.045	4.3	***0.039	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
0.1	6.2	***0.046	6.1	***0.056	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
***-1.9	5.8	***0.043	7.7	***0.070	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות
0.3	5.7	***0.042	5.4	***0.049	השמחה בחיים שלך
2.7	6.7	***0.050	4.0	***0.037	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
***-0.6	5.7	***0.042	6.3	***0.058	כמות האהבה שיש בחיים שלך
0.5	5.5	***0.041	5.0	***0.046	שביעות רצונך הכללית מחייך
0.8	5.1	***0.038	4.3	***0.039	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים
0.4	5.3	***0.039	4.9	***0.045	המצב הכלכלי שלך
-0.1	4.2	***0.031	4.3	***0.039	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
***-1.3	3.5	***0.026	4.8	***0.044	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
0.6	4.3	***0.032	3.7	***0.034	היכולת שלך לגדל ילדים
2.3	3.2	***0.024	0.9	0.008	המידה בה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור ביניהם
***-1.2	1.9	***0.014	3.1	***0.028	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
1.2	2.6	***0.019	1.4	***0.013	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
-0.6	1.5	***0.011	2.1	***0.019	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
0.4	1.8	***0.013	1.4	***0.013	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך
0.7	1.1	***0.008	0.4	0.004	המידה בה אתה גאה בעצמך

ההפרש בין חילונים לדתיים	חילונים		דתיים		
	משקל	מקדם	משקל	מקדם	
0.9	1.1	***0.008	0.2	0.002	שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
-0.3	1.3	***0.010	1.6	***0.015	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
-0.5	0.7	0.005	1.2	**0.011	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
***-8.7	-1.9	***-0.014	6.8	***0.062	מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים
0.0	0.5	0.004	0.5	-0.005	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
-0.4	0.3	0.002	0.7	0.006	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה

*** $p < .01$, ** $p < .05$

תרשים 4: ההפרש במשקל ההיבטים לפי רמת דתיות

נוסף על כל מה שתואר לעיל, נערכה בדיקת רגישות כדי לבחון אם האפקט השולי מושפע מאפקט התקרה. כלומר, אם התוצאות משתנות כשגורעים משחקונים שבהם ההיבטים דורגו גבוה (יותר מ-90 או מ-95). התוצאות שהתקבלו דומות לניתוח הרגיל (ר' נספח ח').

5. מגבלות המחקר והמלצות למחקר בעתיד

להלן המגבלות של המחקר:

- ההתמקדות של המחקר ב-27 היבטים מתוך 136 (או אולי אף יותר) משמעותה הגבלת היכולת לכסות את מכלול ההיבטים המשפיעים על רווחת הפרט, אם כי כן נעשה ניסיון לכלול את ההיבטים המשפיעים ביותר
- דיוק של המשקלות שנאמדו בהינתן חפיפה אפשרית בין היבטים – בהינתן שהיבטים שונים קשורים זה בזה, כלומר ייתכן שהם מתארים כמעט אותו הדבר (למשל "הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך" ו"השמחה בחיים שלך"), הרי שיכולה להיות חפיפה ביניהם. במקרה כזה אם ההיבטים נשאלים בנפרד, ולכן המשקל שלהם יחושב בנפרד, המשקלות שלהם עלולים לייצג אומדן-יתר של המשקל האמיתי כי הם מתעלמים מחפיפה אפשרית בין היבטים. לכן דרוש מחקר נוסף כדי להתמודד עם החפיפה בין ההיבטים
- השימוש בשיטה של משחקונים – פרטים עלולים לא להבין את השאלות. ברם ממחקרים קודמים עלה כי פרטים מבינים את השיטה (Benjamin et al., 2014, 2017)
- הייצוג של חילונים ומשכילים במדגם הוא גבוה מייצוגם באוכלוסייה הכללית בישראל. כדי לבחון אם יש בעיה של ייצוגיות במדגם, נעשה גם ניתוח משוקלל לפי משקלות של קבוצות באוכלוסייה. תוצאות הניתוח המשוקלל אכן דומות לתוצאות הלא-משוקללות. כמו כן המחקר אפיין את רווחת הפרט באמצעות מדגם מייצג של החברה הישראלית. אולם בהינתן השונות הגדולה בין קבוצות שונות באוכלוסייה בישראל, יש מקום למחקר המשך שיבחן את ההיבטים המשפיעים על רווחת הפרט בחלוקה לתתי-קבוצות כגון קבוצות גיל וקבוצות אתניות
- כאמור, המדד במתכונתו הנוכחית מורכב מ-24 היבטים. מערך זה מספק תמונה רחבה ומקיפה של היבטי החיים המשפיעים על רווחת הפרט, אולם ייתכן שהמספר הגבוה של ההיבטים יהיה חסם ליישום פשוט ונרחב. בשלבים הבאים של פיתוח המדד, יש לשקול את התועלות והסיכונים שבצמצום מספר ההיבטים. אמידת רווחת הפרט באמצעות שימוש ב-24 שאלות, יכולה ליצור מגבלה מבחינת היכולת להטמיע את השאלות בסקרים קיימים, שממילא נוטים להיות ארוכים (גם ללא שאלות אלו)

6. סיכום ודין

מטרת מחקר זה הייתה לבנות מדד לרווחת הפרט המורכב מרשימה קצרה יחסית של רכיבים, באופן שיאפשר להשתמש בו לצרכים יישומיים, כמו לאמוד את ההשפעה של תוכניות התערבות על רווחת הפרט. במחקר נמצא כי היבטים נפוצים של רווחה כגון שביעות רצון ובריאות, הם אכן המשפיעים ביותר על רווחת הפרט, ובפרט המדדים אשר משפחתי (8%), בריאות גופנית ובריאות נפשית (7% כל אחד מהם). כמו כן אף על פי שבני האדם הם יצורים חברתיים, מדדים הבודקים את שייכות הפרט לחברה ואת איכות מערכות היחסים של הפרט עם חברים, משפיעים במידה מועטה על רווחתו, לעומת איכות מערכות היחסים הזוגית והמשפחתית (הם דורגו גבוה – 6% לכל היבט).

עוד נמצא כי למרות התפיסה של כלכלנים רבים שההכנסה היא האמצעי הטוב ביותר להגדלת הרווחה (Harsanyi, 1992; Dolan & Kahneman, 2008; Layard et al., 2014), דירגו המשיבים את המצב הכלכלי כמשפיע חלקי (5%) על רווחתם. נוסף על כך היבטים הקשורים לרגשות כגון שמחה ואהבה (6% כל היבט) משפיעים מאוד על רווחת הפרט, לעומת רוחניות (משתנה לא מובהק) ועוד היבטים הקשורים למשמעות החיים (4%).

המשיבים חולקו לקבוצות לפי מין, גיל ורמת דתיות כדי לזהות את ההיבטים המשפיעים ביותר על רווחת הפרט בכל קבוצה. בחלוקה לפי מין נמצא כי כמעט אין הבדלים בין גברים לנשים, למעט בהיבט של מערכות היחסים שהיה חשוב יותר לגברים, והיבט הבריאות והביטחון הפיזי שהיה חשוב יותר לנשים. בחלוקה לשתי קבוצות גיל נמצא כי להיבטים בתחומי הבריאות יש משקל רב יותר בקבוצת הגיל המבוגרת יותר (8% לעומת 5% ב"בריאות גופנית שלך" ו-7% לעומת 4% ב"המידה בה מצב בריאותך מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות"). כמו כן בחלוקה לפי רמת דתיות נמצא כי בקרב הדתיים היבט הרוחניות והדת משפיע מאוד על רווחת הפרט, לעומת חילונים, שעבורם היבט הרוחניות גורע מן הרווחה הכוללת של הפרט (7% ו-2%, בהתאמה). עוד נמצא כי לתחומי הבריאות השפעה ניכרת על רווחת הפרט בקרב אלו שאינם דתיים.

המשותף לתוכניות חברתיות הוא הרצון לשפר את השלומות (well-being) של הפרט. הנחת יסוד בכל תוכנית התערבות היא שהשתתפות בה אכן תשפר את מצבו האישי של המשתתף והשיפור יתבטא בהערכת המועילות של התוכנית. מדד רווחת הפרט המוצע בדוח זה יאפשר אפוא לקובעי מדיניות, לספקי תוכניות ולמעריכיהן למדוד ישירות את השפעתה של תוכנית חברתית על רווחת משתתפיה, וכן להשוות את התועלות שלה לאוכלוסיית היעד לאלו של תוכניות דומות. השימוש במדד הוא פשוט – הוספת השאלות לסקרים קיימים של תוכניות התערבות, חישוב המדד לפי המשקלות שנאמדו בעבודה זו וחישוב שינויים במדד – אחרי ההתערבות לעומת לפני ההתערבות.

הלמ"ס (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). (2019). מדדי איכות חיים, קיימות וחוסן לאומי, דוח לשנת 2017.

הלמ"ס (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). (2022). סקר חברתי 2021.

הלמ"ס (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). (2023). השנתון הסטטיסטי בישראל 2022.

Adler, M. D. (2012). *Well-being and fair distribution: Beyond cost-benefit analysis*. Oxford University Press.

Adler, M. D., Dolan, P., & Kavetsos, G. (2017). Would you choose to be happy? Tradeoffs between happiness and the other dimensions of life in a large population survey. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 139, 60-73.

Balestra, C., Boarini, R., & Tosetto, E. (2018). What matters most to people? Evidence from the OECD better life index users' responses. *Social Indicators Research*, 136(3), 907-930.

Barrington-Leigh, C., & Escande, A. (2018). Measuring progress and well-being: A comparative review of indicators. *Social Indicators Research*, 135(3), 893-925.

Becker, G. S., Rayo, L., & Krueger, A. B. (2008). Economic growth and subjective well-being: Reassessing the Easterlin paradox. Comments and discussion. *Brookings Papers on Economic Activity*, 2008, 88-102.

Benjamin, D. J., Heffetz, O., Kimball, M. S., & Szembrot, N. (2014). Beyond happiness and satisfaction: Toward well-being indices based on stated preference. *American Economic Review*, 104(9), 2698-2735.

Benjamin, D. J., Kristen, B. C., Heffetz, O., & Miles, S. K. (2017). Challenges in constructing a survey-based well-being index. *American Economic Review*, 107(5), 81-85.

Cambridge University. (n.d.). Welfare. In *dictionary.Cambridge.org*. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/welfare>

Decancq, K., & Lugo, M. A. (2013). Weights in multidimensional indices of wellbeing: An overview. *Econometric Reviews*, 32(1), 7-34.

Diener, E., Oishi, S., & Tay, L. (2018). Advances in subjective well-being research. *Nature Human Behaviour*, 2(4), 253-260.

Dolan, P., & Kahneman, D. (2008). Interpretations of utility and their implications for the valuation of health. *The economic journal*, 118(525), 215-234.

- Fleurbaey, M. (2009). Beyond GDP: The quest for a measure of social welfare. *Journal of Economic Literature*, 47(4), 1029-75.
- Frijters, P., Clark, A. E., Krekel, C., & Layard, R. (2020). A happy choice: Wellbeing as the goal of government. *Behavioural Public Policy*, 4(2), 126-165.
- Harsanyi, J.C. (1997). Utilities, preferences and substantive goods. *Social Choice & Welfare*, 14, 129-145.
- Harsanyi, J.C. (1992). Morality and the theory of rational behaviour. In A. Senn & B. Williams (Eds.), *Utilitarianism and beyond* (pp. 39-63). Cambridge University Press.
- Hoekstra, R. (2019). Replacing GDP by 2030: *Towards a common language for the well-being and sustainability community*. Cambridge University Press.
- Krueger, A. B., & Stone, A. A. (2014). Progress in measuring subjective well-being. *Science*, 346(6205), 42-43.
- Layard, R., Clark, A. E., Cornaglia, F., Powdthavee, N., & Vernoit, J. (2014). What predicts a successful life? A life-course model of well-being. *The Economic Journal*, 124(580), 720-738.
- O'Donnell, G., & Oswald, A. J. (2015). National well-being policy and a weighted approach to human feelings. *Ecological Economics*, 120, 59-70.

נספחים

נספח א':

33 היבטים שהוצעו על ידי קבוצת המחקר של בנג'מין ואח' (Benjamin et al., 2014)

1. כמה אתה מרוצה מהחיים שלך
2. המידה שבה אתה מרגיש שהדברים שאתה עושה בחיך ראויים
3. כמה אתה מרגיש שמח
4. אתה לא מרגיש חרדה
5. הדירוג שלך על חיך בסולם שבו המדרגה הנמוכה ביותר היא "החיים הגרועים ביותר עבורך" והשלב הגבוה ביותר הוא "החיים הטובים ביותר עבורך"
6. כמה אתה נהנה מהחיים שלך
7. היעדר עצב בחיך
8. הבריאות הגופנית שלך
9. הבריאות הנפשית שלך
10. אתה לא בודד
11. אתה מרגיש שיש לך מספיק זמן לדברים שהכי חשובים לך
12. תחושת השליטה שלך בחיך
13. תחושת המטרה שלך
14. האושר של המשפחה שלך
15. אתה מסוגל לפרנס את המשפחה שלך
16. אתה אדם טוב
17. הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
18. אתה מנצח בחיים
19. היעדר כעס בחיך
20. היעדר דאגה בחיך
21. היעדר מתח בחיך

22. רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
23. הידע והכישורים שלך
24. אתה לא צריך לדאוג להיות מובטל
25. הבית שלך נוח
26. יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בשעת צרה
27. היכולת של אזרחים רגילים להשפיע על השלטון הלאומי שלך
28. האוויר באזור שלך אינו מזוהם
29. אתה יכול לסמוך על רוב האנשים במדינה שלך
30. כיבוד התרבויות והמסורות שלך
31. בסביבת המגורים שלך אין כשע ואלומות
32. לך ולמשפחתך יש מספיק מה לאכול
33. באיזו מידה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור ביניהם

נספח ב': שאלון הסקר

פרק 1. פרטים על הנדגם

1.1. האם את/ה:

1. זכר
2. נקבה
3. אחרת

1.2. מהו הגיל שלך?

1.3. היכן אתה גר?

1. ירושלים
2. צפון
3. חיפה
4. מרכז
5. תל אביב
6. דרום
7. יהודה ושומרון

1.4. מהי השייכות הדתית שלך?

1. יהודי
2. נוצרי
3. מוסלמי
4. דרוזי
5. אחר

פרק 2. שאלות קליברציה

2.1. בשאלה הבאה תניח כי הכול בחיים שלך זהה למצב הנוכחי, מלבד הפרטים המתוארים בשאלה.

א. בבית שלך יש שידורי טלוויזיה, אך לא טלוויזיה בכבלים. כמו כן, אין לך גישה לאינטרנט בבית, אך יש לך גישה לאינטרנט מהיר בעבודה.

תניח כי בשנה האחרונה חיית לפי התרחיש הנ"ל. בממוצע, כיצד הייתה מדרג את הגישה שלך למידע במהלך השנה האחרונה?

אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100. כאשר 0 היא הרמה הנמוכה ביותר ו-100 היא הרמה הגבוהה ביותר.

1.ב. בבית יש לך אינטרנט וטלוויזיה בכבלים (כולל ערוצי פרמיום). פעם או פעמיים בשבוע האינטרנט בבית שלך נהיה תקוע ואיטי למשך כשעה. כמו כן, יש לך גישה לאינטרנט מהיר בעבודה.

תניח כי בשנה האחרונה חיית לפי התרחיש הנ"ל. בממוצע, כיצד הייתה מדרג את הגישה שלך למידע במהלך השנה האחרונה?

אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100. כאשר 0 היא הרמה הנמוכה ביותר ו-100 היא הרמה הגבוהה ביותר.

2.2. אנא תדרג את הציור המוצג בתמונה הבאה.

א. כמה גדול (לפי שטח קרקע) האזור הבולט בתמונה?

אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100. כאשר 0 היא הרמה הנמוכה ביותר ו-100 היא הרמה הגבוהה ביותר.

2.ב. כמה גדול (לפי שטח קרקע) האזור הבולט בתמונה?

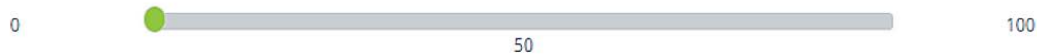

אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100. כאשר 0 היא הרמה הנמוכה ביותר ו-100 היא הרמה הגבוהה ביותר.

פרק 3. דירוג היבטים²

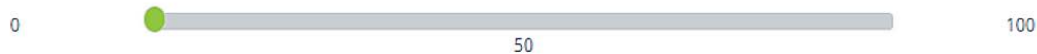
3.1.1. חשוב על חייך במהלך השנה האחרונה. בממוצע, כיצד היית מדרג את **התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך** במהלך השנה האחרונה? אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100, כאשר 0 היא הרמה הנמוכה ביותר שאתה יכול לדמיין עבור החיים ו-100 היא הרמה הגבוהה ביותר שאתה יכול לדמיין עבור החיים.

יש להזיז את הסרגל כדי להביא אותו לרמה הנכונה עבורך

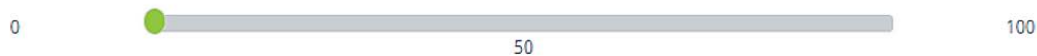
3.1.2. חשוב על חייך במהלך השנה האחרונה. בממוצע, כיצד היית מדרג את **הבריאות הגופנית שלך** במהלך השנה האחרונה? אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100, כאשר 0 הוא המצב הנמוך ביותר החיים ו-100 הוא המצב הגבוה.

יש להזיז את הסרגל כדי להביא אותו לרמה הנכונה עבורך

3.1.3. חשוב על חייך במהלך השנה האחרונה. בממוצע, כיצד היית מדרג את **רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית** במהלך השנה האחרונה? אנא השתמש בסקלה של 0 עד 100, כאשר 0 הוא המצב הנמוך ביותר החיים ו-100 הוא המצב הגבוה.

יש להזיז את הסרגל כדי להביא אותו לרמה הנכונה עבורך

² בנספח מוצג רק סבב אחד מתוך 4 סבבים של הסקר המלא

3.2.1. דמיין שאתה עושה החלטה אישית, ואתה עומד בפני בחירה בין שתי חלופות: חלופה 1 וחלופה 2. לשתי החלופות תהיה השפעה שונה עבור השנה הבאה של חיך, אך לא מעבר לכך. עליך להניח שאר ההיבטים בחיך, אשר לא מוצגים בחלופות, לא משתנים. בין שתי החלופות, איזו אתה חושב שתעדיף? תבחר את האפשרות "אני מעדיף את החלופה הזאת" עבור אותה חלופה.

3.2.2. דמיין שאתה עושה החלטה אישית, ואתה עומד בפני בחירה בין שתי חלופות: חלופה 1 וחלופה 2. לשתי החלופות תהיה השפעה שונה עבור השנה הבאה של חיך, אך לא מעבר לכך. עליך להניח שאר ההיבטים בחיך, אשר לא מוצגים בחלופות, לא משתנים. בין שתי החלופות, איזו אתה חושב שתעדיף? תבחר את האפשרות "אני מעדיף את החלופה הזאת" עבור אותה חלופה.

3.2.3. דמיין שאתה עושה החלטה אישית, ואתה עומד בפני בחירה בין שתי חלופות: חלופה 1 וחלופה 2. לשתי החלופות תהיה השפעה שונה עבור השנה הבאה של חייך, אך לא מעבר לכך. עליך להניח שאר ההיבטים בחייך, אשר לא מוצגים בחלופות, לא משתנים. בין שתי החלופות, איזו אתה חושב שתעדיף? תבחר את האפשרות "אני מעדיף את החלופה הזאת" עבור אותה חלופה.

אני בוחר ב:

חלופה ב

חלופה א

לא יודע

3.2.4. דמיין שאתה עושה החלטה אישית, ואתה עומד בפני בחירה בין שתי חלופות: חלופה 1 וחלופה 2. לשתי החלופות תהיה השפעה שונה עבור השנה הבאה של חייך, אך לא מעבר לכך. עליך להניח שאר ההיבטים בחייך, אשר לא מוצגים בחלופות, לא משתנים. בין שתי החלופות, איזו אתה חושב שתעדיף? תבחר את האפשרות "אני מעדיף את החלופה הזאת" עבור אותה חלופה.

אני בוחר ב:

חלופה ב

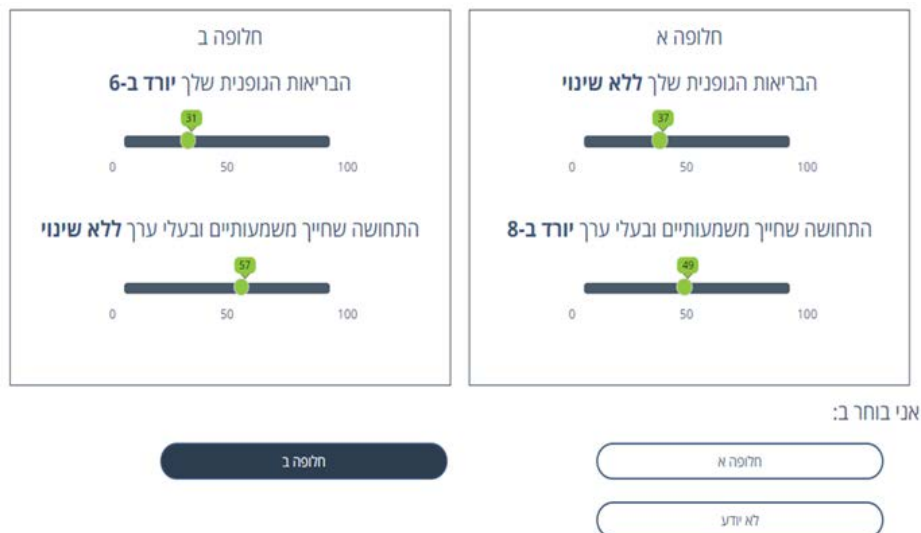
חלופה א

לא יודע

3.2.5. דמיין שאתה עושה החלטה אישית, ואתה עומד בפני בחירה בין שתי חלופות: חלופה 1 וחלופה 2. לשתי החלופות תהיה השפעה שונה עבור השנה הבאה של חיך, אך לא מעבר לכך. עליך להניח שאר ההיבטים בחיך, אשר לא מוצגים בחלופות, לא משתנים. בין שתי החלופות, איזו אתה חושב שתעדיף? תבחר את האפשרות "אני מעדיף את החלופה הזאת" עבור אותה חלופה.

3.2.6. דמיין שאתה עושה החלטה אישית, ואתה עומד בפני בחירה בין שתי חלופות: חלופה 1 וחלופה 2. לשתי החלופות תהיה השפעה שונה עבור השנה הבאה של חיך, אך לא מעבר לכך. עליך להניח שאר ההיבטים בחיך, אשר לא מוצגים בחלופות, לא משתנים. בין שתי החלופות, איזו אתה חושב שתעדיף? תבחר את האפשרות "אני מעדיף את החלופה הזאת" עבור אותה חלופה.

פרק 4. שאלות על הפרט

4.1. מה מצבך התעסוקתי?

1. עובד
2. לא עובד ומחפש עבודה
3. לא עובד ולא מחפש עבודה
4. לא יודע, מסרב

4.2. כמה שנות לימוד יש לך?

4.3. היכן נולדת?

1. ילידת ישראל
2. ילידת חו"ל

4.4. האם עלית מרוסיה או ממדינות חבר העמים משנת 1990 ואילך?

1. עליתי מבריה"מ אחרי 1990
2. עליתי מבריה"מ לפני 1990
3. עליתי ממדינה אחרת

4.5. באיזו שנה עלית?

4.6. אנא בחר את ההכנסה הכוללת ברוטו המתארת את הכנסתך בצורה הטובה ביותר

1. עד 2,000 שח
2. 2,001 - 3,000 שח
3. 3,001 - 4,000 שח
4. 4,001 - 5,000 שח
5. 5,001 - 6,000 שח
6. 6,001 - 7,500 שח
7. 7,501 - 10,000 שח
8. 10,001 - 14,000 שח
9. 14,001 - 21,000 שח
10. מעל 21,000
11. לא היו הכנסות
12. לא ידוע

4.7. האם אתה / את?

1. נשוי/נשואה או ידועה/בציבור
2. חי/חיה בנפרד
3. גרוש/גרושה
4. אלמן/אלמנה
5. רווק/רווקה

4.8. מהי התעודה או התואר הגבוה ביותר שקיבלת?

1. תעודת סיום של בית ספר תיכון (שאינה תעודת בגרות)
2. תעודת בגרות
3. תעודת סיום של בי"ס על תיכוני שאינה תעודה אקדמית
4. תואר אקדמי ראשון B.A, או תואר מקביל, כולל תעודה אקדמית
5. תואר אקדמי שני M.A, או תואר מקביל (כולל M.D דוקטור ברפואה)
6. תואר אקדמי שלישי Ph.D, או תואר מקביל
7. לא קיבלת אף אחת מהתעודות שצוינו

4.9. האם אתה / את רואה את עצמך כ:

1. דתי מאוד / חרדי / חרדית
2. דתי / דתית
3. מסורתי דתי / מסורתית דתית
4. מסורתי / מסורתית לא כל כך דתי / דתית
5. לא דתי/ דתית, חילוני / חילונית
6. לא ידועת/ או מעדיף/ה לא לענות

נספח ג': בדיקת ייצוגיות למדגם

רגרסיה רגילה	רגרסיה משוקללת	שם ההיבט
***0.044	***0.043	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
***0.033	***0.033	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
***0.042	***0.042	שביעות רצונך הכללית מחייך
***0.052	***0.050	הבריאות הגופנית שלך
***0.051	***0.050	הבריאות הנפשית שלך
***0.062	***0.061	האושר של המשפחה שלך
***0.048	***0.048	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
***0.050	***0.050	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
***0.007	***0.006	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
***0.030	***0.031	היכולת שלך לגדל ילדים
***0.018	***0.018	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
***0.038	***0.037	המצב הכלכלי שלך
***0.007	**0.005	שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
***0.020	***0.020	באיזו מידה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור
***0.033	***0.033	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
***0.018	***0.017	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
***0.013	***0.014	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך
***0.011	***0.013	המידה בה אתה גאה בעצמך
***0.043	***0.042	כמות האהבה שיש בחיים שלך
0.003	**0.006	מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים
***0.047	***0.046	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות
***0.013	***0.013	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
0.002	0.001	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
***0.006	***0.007	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
***0.046	***0.046	השמחה בחיים שלך
0.003	0.003	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה
***0.040	***0.041	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים

*** $p < .01$, ** $p < .05$

נספח ד': מתאם ספירמן בין דירוג ההיבטים בשני המחקרים

דירוג היבט Benjamin et al., 2014	דירוג ההיבט במחקר הנוכחי	שם ההיבט
2	1	האושר של המשפחה
3	2	הבריאות הגופנית שלך
7	3	הבריאות הנפשית שלך
18	4	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
5	5	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובי משפחה אחרים
17	6	מידת השמחה בחיים שלך
1	7	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
16	8	כמות האהבה שיש בחיים שלך
10	9	שביעות הרצון הכללית שלך מחיך
11	10	עד כמה החיים שלך שלווים, רגועים והרמוניים
6	11	המצב הכלכלי שלך
9	12	התחושה שחיך משמעותיים ובעלי ערך
13	13	רמת הביטחון הפיזי שלך והבטיחות האישית
19	14	היכולת שלך לגדל ילדים
8	15	עד כמה יש לך אפשרויות רבות בחיך וחופש לבחור ביניהן
4	16	עד כמה אתה חי את חיך כאדם טוב
14	17	יש לך אנשים שתוכל לפנות אליהם בעת צרה
22	18	שביעות הרצון שלך בעבודתך
15	19	אתה מוקף באנשים שחושבים עליך טוב ומעריכים אותך
12	20	עד כמה אתה גאה בעצמך
21	21	מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים
20	22	שביעות הרצון שלך מן השייכות לחברה
0.549	Spearman correlation	

נספח ה': ממוצע היבטים בהשוואה בין גברים ונשים

גברים	נשים	ממוצע כללי	שם היבט
70	67	68	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
74	72	73	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
69	71	70	שביעות רצונך הכללית מחייך
72	68	70	הבריאות הגופנית שלך
76	71	74	הבריאות הנפשית שלך
73	72	72	האזר של המשפחה שלך
76	75	76	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
67	59	63	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
69	71	70	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
67	69	68	היכולת שלך לגדל ילדים
80	79	80	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
64	65	65	המצב הכלכלי שלך
64	65	64	שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
66	67	67	באיזו מידה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור
73	68	70	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
66	70	68	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
73	76	75	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך
72	75	74	המידה בה אתה גאה בעצמך
74	72	73	כמות האהבה שיש בחיים שלך
59	57	58	מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים
78	75	77	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות
66	68	67	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
72	68	70	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
70	72	71	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
70	69	69	השמחה בחיים שלך
67	67	67	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה
65	65	65	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים

נספח ו': ממוצע היבטים בהשוואה בין קבוצות גיל (מתחת לגיל החציוני ומעל לגיל החציוני)

שם היבט	ממוצע כללי	מתחת לגיל החציוני	מעל לגיל החציוני
הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך	68	66	70
התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך	73	72	74
שביעות רצונך הכללית מחייך	70	68	72
הבריאות הגופנית שלך	70	70	70
הבריאות הנפשית שלך	74	71	77
האוויר של המשפחה שלך	72	71	73
איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים	76	74	77
איכות מערכת היחסים הזוגית שלך	63	62	64
איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים	70	67	74
היכולת שלך לגדל ילדים	68	64	72
המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב	80	77	82
המצב הכלכלי שלך	65	57	71
שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי	64	62	67
באיזו מידה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור	67	66	68
רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית	70	67	73
המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה	68	65	71
המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך	75	72	77
המידה בה אתה גאה בעצמך	74	71	77
כמות האהבה שיש בחיים שלך	73	72	74
מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים	58	61	55
המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות	77	77	76
רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך	67	65	69
רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר	70	66	74
רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך	71	65	77
השמחה בחיים שלך	69	69	69
רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה	67	65	68
המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים	65	62	69

נספח ז': ממוצע היבטים בהשוואה בין רמת דתיות

לא דתיים	דתיים	ממוצע כללי	שם היבט
79	82	80	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
76	80	77	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות
75	79	76	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
74	77	75	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך
72	81	74	הבריאות הנפשית שלך
74	72	74	המידה בה אתה גאה בעצמך
72	75	73	כמות האהבה שיש בחיים שלך
71	81	73	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
71	77	72	האזר של המשפחה שלך
71	70	71	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
70	72	70	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
69	73	70	הבריאות הגופנית שלך
69	76	70	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
69	74	70	שביעות רצונך הכללית מחייך
69	74	70	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
67	76	69	השמחה בחיים שלך
68	69	68	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
67	74	68	היכולת שלך לגדל ילדים
67	70	68	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
66	71	67	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
66	71	67	באיזו מידה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור
66	70	67	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה
65	67	65	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים
65	62	65	המצב הכלכלי שלך
64	66	64	שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
63	64	63	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
50	83	58	מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים

נספח ח': בדיקת אפקט התקרה

לוח ח-1: בדיקה ממצאים בנטרול אפקט התקרה מעל דירוג 90

ניתוח עם משתנה אינטראקציה			ניתוח רגיל		שם ההיבט
מקדם אינטראקציה	משקל עם אינטראקציה	מקדם עם אינטראקציה	משקל	מקדם	
***-0.001	6.6	***0.043	6.5	***0.044	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
***-0.001	4.3	***0.032	4.3	***0.033	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
***-0.001	5.7	***0.041	5.6	***0.042	שביעות רצונך הכללית מחייך
***-0.002	7.0	***0.050	7.0	***0.052	הבריאות הגופנית שלך
***-0.002	6.9	***0.049	6.7	***0.051	הבריאות הנפשית שלך
***-0.001	8.8	***0.061	8.7	***0.062	האושר של המשפחה שלך
***-0.002	6.3	***0.047	6.2	***0.048	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
***-0.002	6.4	***0.047	6.5	***0.050	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
***-0.001	0.4	**0.006	0.4	***0.007	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
***-0.002	4.0	***0.027	4.0	***0.030	היכולת שלך לגדל ילדים
***-0.001	1.8	***0.016	1.8	***0.018	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
***-0.001	5.4	***0.037	5.5	***0.038	המצב הכלכלי שלך
***-0.001	0.1	**0.006	0.3	***0.007	שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי
***-0.001	2.5	***0.019	2.5	***0.020	באיזו מידה יש לך אפשרויות רבות בחייך ואת החופש לבחור
***-0.001	4.0	***0.032	4.0	***0.033	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
***-0.001	2.2	***0.017	2.2	***0.018	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לפנות אליהם בעת צרה
***-0.001	1.5	***0.013	1.5	***0.013	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עלייך טוב ומעריכים אותך
***-0.001	1.2	***0.010	1.2	***0.011	המידה בה אתה גאה בעצמך
***-0.001	6.4	***0.043	6.2	***0.043	כמות האהבה שיש בחיים שלך
***-0.002	-1.2	0.001	-1.0	0.003	מידת הרחוניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים

ניתוח עם משתנה אינטראקציה			ניתוח רגיל		שם ההיבט
מקדם אינטראקציה	משקל עם אינטראקציה	מקדם עם אינטראקציה	משקל	מקדם	
***-0.002	6.1	***0.045	6.2	***0.047	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות
***-0.001	1.0	***0.012	1.0	***0.013	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
***-0.001	0.1	0.001	0.1	0.002	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
***-0.001	0.3	**0.005	0.4	***0.006	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
***-0.001	6.6	***0.045	6.5	***0.046	השמחה בחיים שלך
***-0.001	0.1	0.001	0.3	0.003	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה
***-0.001	5.4	***0.039	5.3	***0.040	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים

*** $p < .01$, ** $p < .05$

לוח ח-2: בדיקה ממצאים בנטרול אפקט התקרה מעל דירוג 95

ניתוח עם משתנה אינטראקציה			ניתוח רגיל		שם ההיבט
מקדם אינטראקציה	משקל עם אינטראקציה	מקדם עם אינטראקציה	משקל	מקדם	
***-0.001	6.1	***0.041	5.9	***0.041	הרווחה הכללית שלך ושל משפחתך
***-0.001	4.3	***0.029	4.2	***0.029	התחושה שחייך משמעותיים ובעלי ערך
***-0.001	5.9	***0.040	5.8	***0.040	שביעות רצונך הכללית מחייך
***-0.002	7.1	***0.048	7.1	***0.049	הבריאות הגופנית שלך
***-0.002	6.8	***0.046	6.7	***0.046	הבריאות הנפשית שלך
***-0.001	8.7	***0.059	8.7	***0.060	האושר של המשפחה שלך
***-0.001	6.5	***0.044	6.4	***0.044	איכות מערכות היחסים שלך עם הילדים, ההורים, האחים וקרובים
***-0.001	6.4	***0.043	6.5	***0.045	איכות מערכת היחסים הזוגית שלך
***-0.001	0.6	0.004	0.6	0.004	איכות מערכות היחסים שלך עם חברים ושכנים
***-0.002	3.7	***0.025	3.8	***0.026	היכולת שלך לגדל ילדים
***-0.001	1.9	***0.013	1.9	***0.013	המידה בה אתה חי את חייך כאדם טוב
***-0.001	5.2	***0.035	5.1	***0.035	המצב הכלכלי שלך
***-0.001	0.1	0.001	0.1	0.001	שביעות רצונך מהאיזון בין עבודה לפנאי

ניתוח עם משתנה אינטראקציה			ניתוח רגיל		שם ההיבט
מקדם אינטראקציה	משקל עם אינטראקציה	מקדם עם אינטראקציה	משקל	מקדם	
***-0.001	2.5	***0.017	2.5	***0.017	באיזו מידה יש לך אפשרויות רבות בחיך ואת החופש לבחור
***-0.001	4.1	***0.028	4.2	***0.029	רמת הביטחון הפיזי שלך ובטיחות אישית
***-0.001	2.1	***0.014	2.0	***0.014	המידה בה יש לך אנשים שאתה יכול לכנות אליהם בעת צרה
***-0.001	1.3	***0.009	1.3	***0.009	המידה בה אתה מוקף באנשים שחושבים עליך טוב ומעריכים אותך
***-0.001	1.2	***0.008	1.3	***0.009	המידה בה אתה גאה בעצמך
***-0.001	6.2	***0.042	6.1	***0.042	כמות האהבה שיש בחיים שלך
***-0.001	-0.4	-0.003	-0.3	-0.002	מידת הרוחניות בחיים שלך או הקשר עם אלוהים
***-0.002	6.2	***0.042	6.1	***0.042	המידה בה מצבך הבריאותי מאפשר לך לעשות את הפעילויות החשובות
***-0.001	1.3	***0.009	1.3	***0.009	רמת שביעות הרצון שלך בעבודתך
***-0.001	0.0	0.000	0.1	0.001	רמת שביעות הרצון שלך מהאזור שבו אתה גר
***-0.001	0.4	0.003	0.6	0.004	רמת שביעות הרצון שלך מדירת המגורים שלך
***-0.001	6.5	***0.044	6.5	***0.045	השמחה בחיים שלך
***-0.001	0.0	0.000	0.1	0.001	רמת שביעות הרצון שלך מהשייכות לחברה
***-0.001	5.3	***0.036	5.4	***0.037	המידה בה החיים שלך שלווים ורגועים

*** $p < .01$